

AMERIKA EIS VĖL Į J. TAUTAS

Amerika žada toliau tęsti savo iniciatyvą tarptautinėje politikoje — žada nusiginklavimo reikalą kelti vėl Jungtinėse Tautose. Bus progą viešai išskelti, kaip Sovietai nuo visų pasiūlymų nusiginklavimo reikalui atsisakinėjo, o ypač atsisakinėjo klausimą svarstyti Jungt. Tautose.

Maskva lauks?

Amerikos atstovas Cabot Lodge jr. po aštuoniasdešimt trečio sovietinio veto pasakė, kad jam rodos, lyg Sovietai būtų nusukę viršūnių konferencijos idėjai spranda... Tarp diplomatų sustiprėjo įsitikinimas, kad Sovietai viršūnių konferencijos nebentori. O jeigu ir sutiktų ją daryti, tai tik sąlygom, kurias diktuoja Maskva.

Kai kurie laikraštiniškai tvirtina, kad Maskva pasiryžus laukti, laukti iki ūkinės depresija labiau palauš Ameriką. Kiti aiškina: laukti iki ateis Vakaruose nauji žmonės. Gal Amerikoje Stevensonas, Vokietijoje Ollenhaueris, Anglijoje darbiečiai. Sovietai įsitikinę, kad pro dabartinius Vakarų atsakingus žmones jie savo planų nepraves.

Peticija Eisenhoweriui
Respublikonų ir demokratų kongresmanų bei senatorių apie 40 pasirašė petičiją prezidentui Eisenhoweriui, kad jis nedalyvautų tokioje viršūnių konferencijoje, kurioje nebūtų svarstomi rytų Europos ir Vokietijos klausimai. Peticiją organizavo pavergtų tautų draugai amerikiečiai

TEGUL RAKETOS TOLIAU KY- LA

Amerika paskelbė gegužės 2, kad netrukus Ramiajame vandenyne bus išsauta trumpose distancijose raketa su atominė galva. Johnston sala, kurioje bus šaujama, yra 540 mylių nuo artimiausios gyvenamos vietos.

SURADO BOMBONEŠIŲ TRŪ- KUMUS

Aviacija paskelbė, kad surasti bombonešių B-47 trūkumai, dėl kurių jie taip dažnai sprogsta. Nuo sausio buvo 34 nelaimės. Teks dabar taisyti daugiau kaip 1,400 lėktuvų, kurių vienas kaštuoja 1,900,000 dol.

ATEINA EILĖ IR PANAMOS KANALUI

Panamos studentai prismaigstė 50 Panamos vėliavų Panamos kanalo zonoje, kuri yra Amerikos valdoma. Tuo buvo norima pažymėti, jog tai Panamos suverenumui priklauso. Kuboje rengiamas nuotaikos panašios kaip Egipte, kurios privedė prie Sueso kanalo suvalstybinimo.

Viceprezidentas Nixonas

Uragvajų dalyvavo diskusijose su profesoriais ir studentais. Bet turėjo pripažinti, kad "kairiųjų" studentų atstovų negalima įtikinti, nors kalbėtų iki begalybės. Tie "kairieji" surengė dar demonstraciją prieš Nišoną.

● Prez. Eisenhoweris ir vals. sekr. Dulles liepos 8-10 vyks į Kanadą. Bus aptarti labiausiai ūkiniai klausimai, dėl kurių paskutiniu metu kyla nesupratimų tarp Amerikos ir Kanados.

Kitais laikais tai gal reikštų karą

Tokių išpūdį padarė Sovietų veto Saugumo Taryboje

Saugumo Taryboje Sovietai neįėjo į jokių kompromisus dėl Amerikos siūlomos oro kontrolės šiaurės ašigalio srityje. Ge-

SENAS MASKVOS PRIEŠAS
— vals. sekr. J. F. Dulles

gužės 2 už Amerikos siūlomą tarptautinę kontrolę pabalsavo 10, prieš- tik vienas Sovietų atstovas Sobolevas ir tuo pareiškė savo veto.

Tai buvo Sovietų 83-ias veto. Visos kitos valstybės drauge lig šiol yra pavartojusios veto tū: 8 kartus: Prancūzija 4, Anglija ir nacionalinė Kinija po 2.

Saugumo Taryboje prieš balsavimą buvo laukiama, kad Sovietai nevetuos. I Sovietus buvo apeliavęs prez. Eisenhoweris; valst. sekr. Dulles buvo pareiškęs, kad Sovietų pritarimas šiai vietinei kontrolei gali vesti į didesnius nusiginklavimus; ir šaltojo karo panaikinimą, apeliavo persvarstyti savo pirmą kartą neigiamą nuomonę ir Japonija, Panama, Kanada. Net Lenkijos ir Čekoslovakijos atstovai prikabinę Sovietus nesitimi veto. Tačiau Sovietų atstovas, laimėdamas savo vyriausybės, ne tik nieko nepasė, bet ir kalbėjo tokiais įžūliais žodžiais, kad N.Y. Times vedamajame rašė, jog kitais laikais toki žodžiai reikštų karą.

Susirūpinimas ūkiniu apsupimu

Le Figaro, prancūzų laikraštis paskelbė pasikalbėjimą su Chruščiovu. Jis pareiškė savo nuomonę apie "kapitalistinių apsupimą", dėl kurio anksčiau Sovietai taip skundėsi, reikalaujanti panaikinti karines bazes. Dabar Chruščiovas kalbėjo apie ūkinį apsupimą. Esą dabar "apsupimas" jau pasikeitęs: nežinia, kas ką apsupa. Atsakymas neinaš kapitalistinių kraštų naudai. Esą socialistiniai kraštai turį 1 milijardą gyventojų iš žemėje esančių pustrčio milijardo, tad ir apie apsupimą jau reikia kitaip kalbėti...

G. Sokolsky (NYAJ) nurodė faktus, kaip Sovietai stengiasi ūkiškai Ameriką apsupti. Labiau siai Brazilijoje ir Čilėje. Brazilija neturi kur dėti kavos. Amerika negali priimti viso jos pertekliaus ir tokiom kainom, kokių nori Brazilija. Čilė, didžiausias vario gamintojas, neturi kur dėti vario. Amerikoj krito vario suvartojimas; ji buvo priversta net muito siena gintis nuo vario importo. Čilė tada savo varį nori parduoti Sovietam. Bet prieš tai protestuoja Jungt. Valstybės.

Sovietai pasiryžę pirkti iš Brazilijos ir iš Čilės. Nors jiem nereikia tiek nei kavos nei vario, bet nupirkę jie galės paleisti į pasaulio rinką, numušdami kai-

Dulles Danijoje

Valst. sekr. J. F. Dulles išvyko į Daniją. Ten gegužės 5 prasidėjo Nato užsienių reikalų ministerių konferencija. Joje bus suderinta Nato narių politika po visų nepavykusių pastangų įtraukti Sovietus į derybas dėl nusiginklavimo, dėl oro kontrolės. Dulles padėsis Nato dabar lengvesnė, nes sovietiniai "ne" labiau įtikino ir europinius Amerikos sąjungininkus, kad Sovietai tenori tik propagandas.

● Amerikos 36 studentai birželio 30 išvyks į Sovietus 39 dienom. Kiekvienam atsisie po 925 dol. Sovietų 20 studentų liepos apie 20 atvyks į Ameriką. Tai "kultūrinio bendradarbiavimo" ženklai.

nas ir sukeldami krizę pasaulio rinkoje

Ūkiniai klausimai tarp pietų Amerikos valstybių, Jungtinių Valstybių ir Kanados daros vis aktrualesni ir aštresni. Jų lyginanti imasi viceprezidentas Nixonas savo dabartinėje kelionėje, o į Kanadą vyks Eisenhoweris ir Dulles.

AMERIKA IR INDONEZIJĄ

Indonezijos prezidentas Sukarno penktadienio vakarą graso Amerikai, kad ji "nežaištų ugnim", kitaip tarant, neremtų sukilėlių. Tokis grasinimas buvo skirtas Amerikai dėl to, kad Indonezijos sukilėlių kariuomenė paskutiniu metu išgijo lėktuvų ir pradėjo bombarduoti vyriausybės pozicijas. Sukilėliai anksčiau lėktuvų neturėjo. Iš kur jie dabar gavo, paslaptis. Indonezijos vyriausybė tvirtina, kad iš nacionalinės Kinijos, o laikinai esą kinai ir amerikiečiai "avantiūristai". Prezidentas Eisenhoweris kaltinimą paneigė ir pareiškė, kad Amerika laikosi griežto neutralumo. Paneigė ir nacionalinė Kinija. Amerikos atstovas tuojan matėsi su Sukarno, ir po pasikalbėjimo Indonezijos tonas prieš Ameriką sušvelnėjo. Indonezijos propagandistai pagrasino, kad gali nukentėti Amerikos interesai Indonezijoje. O tie pagrindiniai interesai yra nafta, kurią eksploatuoja Amerikos kompanijos. Tai pačios didžiausios pasaulyje naftos rafinerijos stotys. Grasinimas naftai turėjo ypačiai versti Ameriką laikytis neutralumo.

Vidaus karas Indonezijoje eina jau 10 savaitių. Sukilėliai reikalavo, kad iš vyriausybės būtų pašalinti komunistai.

● Tūneic tarp Anglijos ir Prancūzijos projektas iš naujo atgijo. Eilė firmų pradėjo apskaitymus. Mintį padaryti tūneilį po vandeniu tarp Anglijos ir Prancūzijos pirmusyk išskėlė prieš 150 metų Napoleonas.

Kieti žodžiai

N.Y. Times vertina, kad tas Saugumo Tarybos posėdis tai buvusi diena, viena iš pačių blogiausių Jungtinėse Tautose.

N. Y. Times kitą dieną atsiliepė santūriais žodžiais, bet kieta mintimi:

"Mes padarysime viską, ką tik galėsime, kaip tai buvo aiškiai parodyta J. T. pereitą savaitę, kad išvengtume didžiosios katastrofos. Bet mes neleisime, kad laisvasis pasaulis būtų palaužtas ir pavergtas mažos grupės, kuri kontroliuoja — tikime tik laikinai — mūsų draugus, rusų tautą".

NAUJAS MASKVOS PRIEŠAS
— JT gen. sekretorius Hammarskjoldas.

● Maskvos laikraščiai po sovietinio veto Saugumo Taryboje labiausiai puola dabar valst. sekr. Dulles ir Jungt. Tautų gen. sekretorių Hammarskjoldą

● Sovietai pasiūlė Austrijai savo instruktorius austru kariuomenėi apmokyti. Austrija turi 45,000 kariuomenės.

● Sovietai pavedė savo ir satelitų atstovams Kaire trukdyti, kad Amerika nepagerintų santykių su Egiptu.

ISVYKSTA Į LIURDĄ polio suparaliziuota Maureen McEnany, 15 metų mokinė iš Watertown, Mass. Klasiės draugės surinko jos kelnėse 2,000 dol.

Prancūzija vis be vyriausybės

Prancūzijos vyriausybės sudaryti negali ir R. Plevenas. Socialistai atsisakė dalyvauti. Prezidentas tuo tarpu įprasė Pleveną neatsisakyti, iki pats prezidentas pasikalbės su partijų lyderiais. Socialistų atsakomybė

AMERIKA DĖL ANTRO AŠIGALIO

Amerika gegužės 3 pasiūlė 11 valstybių susitarti dėl pietų ašigalio srities — padaryti jį prieinamą moksliniam tyrinėjimui visų tautų, nekeliant klausimo, kuriai valstybei kuri ašigalio srities dalis priklausot, ar kuri valstybė jį pas reiškia savo pretenzijąs.

Amerikos pasiūlymas buvo įteiktas Argentinai, Anglijai, Australijai, Čilei, Japonijai, Naujai Zelandijai, Norvegijai, Pietų Afrikai, Prancūzijai, Sovietų Sąjungai

Pietų ašigalio sritis turi 6 mil kv. mylių ploto. Ji svarbi ne tik strateginiu atžvilgiu, bet ir ūkiniu. Ten yra didžiuliai metalų ir mineralų turtai po ledais ir po žeme. Lig šiol tik aptikti, bet dar neįtirti. Ten dabar ir veržiasi eilė valstybių, norėdamos įkelti kiekvieną savo koją Amerikos pasiūlymas siekia leisti laisvę tyrinėjimui ir nepaversti srities tarpusavio kovos lauku.

VIENA PUSĖ TURES PRALAIMĖTI

Zenevoje pereita savaitę Amerikai pasisekė prikaltinti kitus Jungtinių Tautų komisijos narius Zenevoje, kad pripažintu teisę teritoriniais vandenim išieiti į atvirą jūrą kitų tautų laivams, neturintiems agresinių tikslų. Tai buvo laimėjimas Izraeliui — pagal nutarimą jam pripažistama teisė išieiti iš Aqabos įlankos į Raudonąją jūrą ir iš ten palaužti jūrų keliu ryšį su rytų Afrika, pietų Azija ir tolimaisiais rymais.

Aqabos įlanka yra 100 mylių ilgio Raudonosios jūros rankovė, prie kurios prieina Egiptas, Izraelis, Jordanija ir Saudi Arabija. Prie jos Izraelis turi savo El-lath. Bet iš uosto laivas gali pakilti į Raudonąją jūrą tik po Tirano sąsmauką, kuri yra trijų mylių ploto ir yra kontroliuojama iš vienos pusės Egipto, iš kitos Saudi Arabijos. Nuo 1950

MASKVA NORI, KAD NATO PADĖTŲ "TAKINGAJAM" CHRUŠČIOVIUI

Manoma, kad skirtumai tarp Europos ir Amerikos nuomonių sumažėję. Sumažėję taip pat viltys viršūnių konferencija, bet už ją vistiek pasisakoma.

Nato konferencija gegužės 5 turi sunkų uždavinį: suderinti politiką dėl santykių su Sovietais, ypačiai nusistatyti dėl viršūnių konferencijos ir joje svarstyti klausimų

Savo skirtingas nuotaikas mėgino derinti jau išvakarėse Dulles su Lloyd'u. Jų nuomonės nebuvusios skirtingos iš esmės, bet vis dėlto Anglijos nusistaty-

mai priimtinesni Maskvai.

Amerika dar prieš Nato susitikimą atmetė vadinamą Rapackio planą. Jį priėmus — aiškino valstybės departamentas — būtų įamžintas Vokietijos padalinimas, ir Europa būtų palikta sovietinei malonei. Lenkų min. Rapackis buvo siūles "beuotmė erdvė" — atitrakti ato minius ginklus iš rytų Vokietijos, Lenkijos, Čekoslovakijos ir vakarų Vokietijos. Valst. sekr. Dulles priminė ir lenkam Amerikos siūlymą įvesti Europoje oro kontrolę.

Anglijos ministeris Lloydas pritarė Dulles, kad viršūnių konferencija turi būti gerai paruošta. Bet jis palankiai žiūri į siūlymą, kad paruošiamuose patarimuose dalyvautų ir Lenkijos bei Čekoslovakijos atstovai. Dulles tai atmetė.

Europos kiti sąjungininkai dabar nebe taip linke spausti Dulles dėl viršūnių konferencijos. Ji pamatė, kad Sovietam pirmiausia rūpi propaganda. Tačiau jie nusiteikę reikalauti, kad Nato konferencijoje būtų priimti aiškūs nutarimai, ne tik pasidalyta nuomonėm tos viršūnių konferencijos klausimu, kaip norėtų Dulles.

Sovietai Nato konferencija gyvai domisi. Jos išvakarėse per satelitinius kraštus paleido gaudą, kad nuo Nato nutarimų priklausys, ar Sovietuose stiprės liberalioji srovė, kurios prikyje esąs Chruščiovas, ar stalininė, kuriai vadovauja Suslovas. Jei Vakarai nori paremti liberalinį judėjimą Sovietuose ir pašalinti įtempimą tarp Rytų ir Vakarų, jie turi priimti nutarimus — susitikti su Chruščiovu. Kitą galėsiąs sugrįžti į Rusiją net Molotovas

Vakarų diplomatų tarpe mažai yra tokių, kurie tiki, kad Chruščiovas yra liberalinės srovės atstovas. Daugelis žiūri į šią gaudą kaip į mėginimą kurstyti, kad vakariečiai ir toliau išeiktų nuolaidų Sovietam.

C. L. Sulzberger (NYT) iš Danijos, kur eina konferencija, rašo, kad sovietam pasisekė atskirti Europos visuomenę nuo vyriausybų — visuomenės opinija palanki viršūnių konferencijai. Amerikoje visuomenė tam abejojama. Tačiau korespondentas sako, kad surasti bendrų punktų tarp Maskvos ir Vakarų viršūnių konferencijai tikrai sunku, nes Maskva nenori kalbėti apie Vokietijos sąjungimą, apie oro kontrolę; Amerika nenori girdėti apie bazių likvidavimą iš Europos. Autorius betgi pasisako už konferenciją — bent tam, kad susirinkusieji dar kartą parodytų, jog Maskva tesiekia tokios taikos, už kurią nereikės jai mokėti jokių kainos.

Chruščiovas ir Kipras

Chruščiovas gegužės 3 išpėjo Graikiją, kad jos dalyvavimas Nato gali įstumti į didelę nelaimę, kada "toki jo nariai kaip Jungtinės Valstybės ar Turkija leis į karinio pobūdžio avantiūras". Manoma, kad Chruščiovas pagrasino norėdamas paveikti Graikijos rinkimus.

Chruščiovas gegužės 4 pasisakė už Kipro salos išsivadavimą iš "švietimos priespaudos" (jeigu ji yra nesovietiška! Red).

Londono nuo pirmadienio streikuoja 50,000 autobusų tarnautojų. Reikalauja pakelti atlyginimą — prie gaunamo savaitinio atlyginimo, skaičiuojant doleriais, 27.09 pridėti 1.19. Susisiekimo vadybai savaitės streikas atsisie 1,260,000 dol. unijai 336,000, nes kiekvienam streikuojančiam darbininkui mokės savaitė 5.60 dol. ir už kiekvieną šeimos narį dar po 1.40 dol.

● Kolumbijoje gegužės 2 buvo pagrobti kraštą valdančios karininkų grupės 4 nariai. Likęs nepagrobtas penktasis suspėjo aliamuoti, sukilimą užgnaužti ir po kelių valandų pagrobtuosius išvaduoti.

● Amerikos komunistai tebekrinka. Kalifornijoje 26 komunistai pasitraukė iš partijos ir paskelbė atsišaukimą organizuotai grupei, nepriklausomai nuo Maskvos.

● Richard Nixonas tarp respublikonų nebeturįs rimtų konkurentų į prezidentus 1960. Tačiau Eisenhoweris susijaudinęs demokratų paleistais gaudais, kad Eisenhoweris pasitrauks prieš 1960, kad Nixonas galėtų iesti į prezidento pareigas; tai padėtų jam rinkimus laimėti.

Didžiausias priešas buvo neutraliame krašte

Modernųjį kraują — benzina Vokietijai nuleido Amerikos ir Anglijos lėktuvai. Jie aplankė visas sintetinio benzino gamybos vietas, nors jos buvo paslėptos. Vokiečiams neteigė ir galvą, kad apie jas pranešė žmonės, kurių niekas negalėjo įtarti Vokietijos priešais.

Vieną iš jų, patį svarbiausią sintetinio benzino šnipą, knyga "Counterfeit Traitor" nurodo buvus neutralioje Švedijoje.

★
Buvo dar tik karo pradžia, kai Sovietų kariuomenė buvo įsibrovus į Suomiją, o vokiečiai šeiminkavo Lenkijoje. Tų 1939 gruodyje į Stockholmą atvyko Amerikos atstovas iš Maskvos Lawrence Steinhardt.

Stockholme jis turėjo savo seną pažįstamą Eric Siegfried Erickson. Pastarasis buvo gimęs Brooklyne, bet nuo seno buvo priskėjęs į Švediją ir ten 1936 priėmęs Švedijos pilietybę. Vertėsi naftos importu.

Atstovas ir Ericksonas turėjo ilgą pasikalbėjimą ant keturių akių. Nuo to atsitikimo Ericksono gyvenimas pradėjo keistis. Visi pastebėjo, kaip jis savo bute įsitaisė Hitlerio paveikslą, pasikalbėjimuose nesulaukėdavo nepagarbines trečiojo reicho ar tiesiog fucherio. Jis vis dažniau susitikinėjo su vietos kolonijos vokiečiais. Kaip tik 1940 balandyje vokiečiai užėmė Norvegiją. Tai agresijos aktas, bet Ericksonas negalėjo nepasididžiuoti Hitlerio plačiais užsimojimais ir vokiečių kariuomenės puikia veikla.

Švedijos visuomenė buvo neutralioje valstybėje, tačiau ji neslėpė savo pasmerkimo naciam ir jų simpatikam. Nususuko nuo Ericksono ir jo draugai, kai patyrė, jog Ericksonas lankosi vokiečių atstovybėje ar kviečiasi vokiečių konsulą pas save į svečius.

★
Praėjo daugiau kaip pusantų metų 1941 Ericksonas panorą gauti Vokietijos viza ir aplankyti Vokietiją. Ko jam ten reikėjo? Ne tik aplankyti naujosios Vokietijos laimėjimus, bet ir padaryti biznį — jis, naftos importininkas, norėjo susitarti su vokiečių naftos, benzino pramonininkais dėl importo į Švediją.

Apie Ericksoną Berlyne buvo geros žinios. Jam leido atvykti. Jis aplankė eilę savo senų pažįstamų naftos specialistų.

Su kai kuriais visai atvirai išsikalbėjo, kad jam reikalingos žinios apie sintetinio benzino gamybą.

Itikino, kad karą Vokietija vis tiek pralaimės. O kas tada bus su vokiečių pramone? Ericksonas rizikavo kai kuriems išduoti su savo parašu ir pažymėjimus kad jie talkina jam.

Lankėsi Vokietijoje 1941, 42, 43 metais, rinko žinias, jas siuntė. Tik buvo nustebintas, kad nemato savo darbo vaisiaus — jo žinios neturi jokios praktinės reikšmės — niekas benzino gamyklų nelietė. 1942 amerikiečiai buvo jau išsikėlę į Afriką, 1943 sausyje buvo Casablancos konferencija, kur Churchillis su Rooseveltu paskelbė reikalavimą Vokietijai, kad ji kapituluotų be jokių sąlygų.

TOKS SUSIRANDA TOKIUS... Egipto diktatorius Maskvoje pas Chruščiovą. Iš kairės stovi Vorosilovas, o iš dešinės — Mongolijos atstovas.

Modernųjį kraują nuleidus (2)

Tik 1943 rugpjūtyje kilo Ericksonui pasitenkinimas ir dūrė pirmas sykis į sąžinę.

Tada amerikiečiai subombardavo Rumunijoje Plaesti valykla. Ten lankėsi 177 bombonesiai, iš jų 54 negrižo; negrižo ir 532 lakūnai. Ir gamyba sumažėjo 40 proc. Ericksonas buvo lankęsis ir ten ir surinkęs žinių bei jas pasiuntęs... Paskui jau pradėjo vis gausiau skaityti laikraščiuose apie bombardavimus Hamburge, Hannoveryje, Marienburge, Ludwigshafene ir kt. Tai buvo padaryta vis pagal jo informacijas.

★
Zaidimas buvo sugalvotas dar didesnis — Ericksonas parengė projektą atidaryti benzino valyklą Švedijoje ir iš ten eksportuoti benzina į Vokietiją. Tai buvo viliojantis planas Vokietijai, kuri kraujuote kraujavo ir buvo reikalinga benzino.

Kaip didelis nacionalsocializmo draugas Ericksonas buvo prisistatytas saugumo šefui Himmleriui ir laimėjo jo pilną pasitikėjimą.

Buvo jo kviečiamas į vašes. Tik plano įvykdyti neteko. Ir geriausias puodas vandenį neša lig laikui...

1944 Leipzige netikėtai sutiko Ericksonas savo prieškarinį pažįstamą naftos biznio srityje. Anas pažino Ericksoną kaip anglų ir žydų šalininką. Kai išgirdo dabar, kad Ericksonas turi Himmlerio pasitikėjimą, jis įtarė Ericksoną. Pasikalbėjime ir Ericksonas pajuto, kad anas jo prieškarinis klientas, dabar partijos pareigūnas, gali imtis priemonių prieš jį. Ericksonas jį atsisveikino, betgi ėmė sekti jo pėdom. Matė, kaip jis įėjo į telefono būdelę. Prie jos pripuolęs Ericksonas klausėsi už ešmės kvapą. Girdėjo, kaip buvo ištartas įspėjimas, jog esama geros svetimos žuvies, kurią reiš-

PASISUKIMAS PRANČŪZIJOSJE

Prancūzijos savivaldybių rinkimuose daugiausia laimėjo MRP sąjūdis — laimėjo 27 vietas ir turi iš viso 147, nepriklausomieji ir kiti dešinieji laimėjo 13 ir turi 522, socialistai laimėjo 3 ir turi 267. Radikalaisistai pralaimėjo 13 ir turi 387. Pralaimėjo kiek komunistai ir ypačiai poujadistai.

Tuo jis nori padaryti propagandą Vakaruose ir pakelti savųjų entuziazmą. Kad "geru valgytu" pralenktų Ameriką, reikia pakelti žemės ūkio gamybą ūkio gamybai reikia panaikinti kliūtis — motorų — traktorių stotis, prisiminti kapitalistinius būdus, o kalte už ligšiolinius nepasisekimus suversti "antipartinę grupę".

Chruščiovas ir vėl pakėlė balsą ir dūrė pirštu išivaizduojamo Malenkovo link: jis kaltas, labiausiai kaltas dėl žemės ūkio gamybos sabotavimo: jis ir kiti "antipartinės grupės" šalininkai... Tuos kaltinimus Chrušč-

čia sučiupti... Baigti Ericksonas neleidė. Į būdelę tistelėjo viena ranka, kuri užėmė kalbančiam burną, kita suvarė jam peilį...

Ericksonas, išvengęs suėmimo, o taip pat saugumo šefo Himmlerio iškilmingo priėmimo, ir šiuo kartu laimingai perkeliavo į Stockholmą. Bet tai buvo jo paskutinė kelionė. Daugiau jos ir nebuvo reikalingos, nes vokiečių benzinas jau visai seko.

Ericksono sąžinėje paliko ne tik anas savom akim matytas jo smūgis peiliu, bet ir mirtys tų vyrų ir moterų, kuriuos jis buvo pasitelkęs sau į bendradarbius, buvo išaiškinti. Tačiau tokis yra šnipų kelias. Vienu momentu jis yra išdavikas, kurį šaudo, kitu metu jis skelbiamas didvyriu.

NAUJI FAKTAI APIE PALTAROKĄ IR REINĮ

Aidų balandžio numeryje kun. dr. Vytautas Balčiūnas rašo apie vyskupą Kazimierą Paltaroką — ryškiai jį apibūdinamas ir suminėdamas keletą naujų faktų, kurie verti čia pakartoti.

1. Nepriklausomoje Lietuvoje, kai buvo uždrausta veikti mokyklose ateitininkų jaunimui, vyskupas Paltarokas taip ėmė jų veikimą remti, kad "šiuo draudimo metu moksleiviai ateitininkai žymiai sustiprėjo, ypačiai Panevėžio vyskupijoje. Jie davė daugiausia pašaukimų į kunigus. Keturiolikos metų bėgyje — iki 1940 metų okupacijos — kunigų vyskupijoje padaugėjo

GELEZINKELIAI neišsiverčia... Sen. George Smathers (D-Fla.) nori panaikinti mokesčius, pridedamus prie geležinkelio bilietų.

CHRUŠCIOVAS RODYS, KAS GERIAU VALGO

čiovas panaujino savo naujausiom kalbom balandžio 25 ir 26, jau po nevykusio kišimosi į Jugoslavijos kompartijos vidaus reikalus. Jo toną pagavo partijos laikraštis "Pravda" ir partiniai Chruščiovo propagandistai. Nuskambėjo per Sovietų Sąjungą iš naujo kaltinimai "antipartinę grupę".

Užsienio laikraščiai ima jau spėlioti, ar ilgai Malenkovas dar išliks elektros stoties direktorium. Pažiūrį juodai į jo atėltį — gali atsidurti kalėjime. Tuo pačiu metu, kiti laikraščiai, mažiau rūpinasi Malenkovo likimu, o domisi, kokiū būdu Chruščiovas ištesės savo kalbose paleistą

pažadą — pralenkti ūkine gamyba Ameriką ir parodyti, kas daugiau valgo, ar Sovietuose, ar Amerikoje.

Chruščiovo akys labiausiai nukreiptos į žemės ūkį. Jis apkaltino, kad žemės ūkis per mažai gamina. Gamybos kliūtims įžūrėjo MT S (motorų traktorių stotis), kurios yra valstybės žinioje.

Pereitą rudenį paskelbė įsakyti panaikinti MTS stotis ir mašinas parduoti tiesiog kolchozams.

84,000 kolchozų turi gauti mašinas, kurios dabar yra sutelktos į 8,000 brangiai atsieinančių stočių su 3 milijonais technikų ir kito personalo.

Chruščiovo propagandistai puolėsi įrodinėti, kad stotys tikrai neapsimoka. Prie Maskvos "Lenino" stotis — įrodinėjo "Raudonoji žvaigždė" — peritais metais veikė tik 95 dienas... MTS pastangom parūpintas vienas javy centneris patiem atsieina 98 rubliai, o kolchozo ūkininkai savom pastangom vieną centnerį parūpina už 57 rublius. "Tiesa" praneša iš Krymo, kad ten žemės ūkyje 26 proc. darbo laiko visai dingo, nes MTS nesilaikė nustatytos darbo tvarkos... Kaltinimai MTS stotim pylėsi be galo be krašto,

SPAUDA

visu trečdaliu (vietoj 171-236). Ne vieną kandidatą į kunigus Panevėžio vyskupija davė ir kitoms, ypač Telšių vyskupijai, kurios seminarijoje karitais netoli trečdalis yra vuvė p.anevėžiečių".

2. Antros Sovietų okupacijos metu tokiom aplinkybėm vysk. K. Paltarokas atsirado Vilniuje:

"Kaip Valančius caro valdžios prievarta iš savo būstinės Varnių buvo atgabentas į Kauną, taip vyskupas Kazimieras ne savo pasirinkimu bolševikų iš Panevėžio buvo perkeltas į Vilnių. Tačiau iš čia valdė abi vyskupijas: savąją kaip jos ordinaras, o Vilniaus kaip apaštališkasis administratorius... Lietuvoje tada, 1949 m., jau nebuvo nė vieno vyskupo. Prieš porą metų paskutinis buvo suareštuotas Vilniaus arkivyskupijos ap. administratorius ark. Mečislovas Reinys už tai, kad iš sakyklos paskelbė, jog jis nepasirašęs valdžios jo vardu platinamo partizanams atsisaukimo grįžti iš miškų, užtikrinant jiems atleidimą, laisvę ir saugumą".

3. Apie Sovietų valdžios pastangas išnaudoti vyskupą Paltaroką propagandos reikalom informuojama:

"Niekad prievarta išgautuose pareiškimuose, nors ir kaip norėta, iš lūpų nei iš jo plunksnos neišėjo žodis prieš šv. Tėvą, prieš Bažnyčią, prieš tikruosius savo tautos didvyrius, niekad juose nepagarbiavo jis Stalino ar kito kurio diktatoriaus. Pažino jį komunistai. Aname religijų galvų suvažiavime nedrį-

SUDIEV Kapitoliui... Sen. Ralph E. Flanders (R-Vt.) nebesiekė perinkimo šiais metais. Tai ajų penktasis respublikonų senatorius, kuris pasitraukia iš 1958 rinkimų.

so duoti jam žodžio, o tik pasodino jį už prezidiumo stalo. Šito prezidiumo fotografijos pasklido po visą pasaulį, bet nebuvo jose užfiksuota to momento, kai, vieno rusų pabėgėlio liudijimu, vienam schizmatikų aštriai pasisakius prieš šv. Tėvą, vysk. Paltarokas atsistojo ir demonstratyviai išėjo iš salės.

Tais išprievartautais pareiškimais jis gebėjo net pasakyti laisvajam pasauliui daug bolševikų slepiamos tiesos. Taip, pvz. neva džiaugdamasis Lietuvoje klestinčiu religiniu gyvenimu, jis pasako, kad ten yra atdaro 688 bažnyčios (o laisvės laikais jų buvo 1,202), kad darbuojasi 741 kunigas (o buvo 1,646), kad tėvai uoliai ruošia vaikus pirmai komunistai (reikiška, kunigams uždrausta) ir tt."

Karaliaus turtai iš varžytynių

Saudi Arabijos karalius pervadė didžiąją valdžios dalį savo broliui Feisal. Tarp jų pervadė ir finansų tvarkymą. O su finansais negerai. Nors karalius gauna iš Amerikos naftos bendrovės "Aramco" pasakiškus pinigus už 50 mil. naftos tonų, bet tie pinigai taip greitai išnyksta, kad karalius paprasė avanso jau už dvejus metus pirmyn.

Kur tuos pinigus deda? Baisiai daug pinigų suėda karališkoji šeima. suaugę princai. Kiekvienam jų metam skiriama bent 322 tūkstančių dolerių. Pats karalius mėgsta statyti rūmus, vaišinti svečius visokiais skanumynais, o tų svečių prie stalo karais susėda iki 50, 100 ir 300. Mėgsta taip pat dalinti dovanas. Tai buvo seniai girdėta. Bet

kad jų darbas nevykęs, brangus, trukdo kolchozams ir išvada viena — reikia patiem kolchozams mašinas atiduoti.

Tačiau MTS buvo sukurtos 1930 Stalino. Jas kūrė ne tiek ūkiniais, kiek ideologiniais sumetimais. Bolševizmo dogma buvo — gamybos priemonės turi būti valstybės nuosavybė.

Taip skelbė ne tik Stalinas, bet ir Leninas... Naikinti MTS reikia nusikalsti leninizmui ir griauti jo mokslo pagrindus. Chruščiovas nenori parodyti, kad jis leninizmui nusikalsta. Jo propagandistai, tarp jų Sovietų mokslų akademijos viceprezidentas, ėmė aiškinti, kad Leninas turėjęs galvoje tik pramonę, ne žemės ūkį, nes kai Leninas rašė, MTS dar nebuvo... O "Chruščiovo tezės yra kūrybinis Markso-Lenino teorijos išvystymas"... Nekomunistai aiškina paprasčiaus:

Chruščiovas pamatė, kad valstybinis ūkis yra nepelningas ūkis ir kad norint su kapitalistiniu ūkiu konkuruoti, reikia grįžti prie tų kapitalistinio ūkio metodų, kuriuos pažino sovietiniai specialistai besilankydami Amerikoje.

Bet reikia dabar rodyti, jog tai daroma pagal Markso ir Lenino mokslą.

Vieną iš dviejų reikia pasirinkti

DIENOS VEIDAI

Kubos du vardai susilaukė paskutinėm dienom daugiausia garso — diktatorius prezidentas Fulgencio Batista ir sukilėlis prieš jį Fidel Castro. Apie juos buvo rašoma su didele aistra: vieną kaip tironą kitą kaip laisvės didvyrį.

Jų gyvenimo linija betgi trumpiausiai ir tiesiausiai parodo tokios Research Report ži-

SUDIEV Kremliui... Jugoslavijos raudonasis diktatorius Tito pareiškė, kad raudonasis Kremlius kišasi į Jugoslavijos vidaus reikalus. Tai atlyginimas už išgertą vodką su Chruščiovu.

4. "Jis pasakė griežtą — ne, kai 1955 metų gale buvo net siūlyta leisti katalikišką žurnalą, numatydama, kad jis daugiau pasitarnaus jų propagandai, negu katalikų reikalom. O kia buvo norėta padaryti visai nepriimtinių kunigų seminarijos personalo bei programų pakeitimų, nors kai kas ir buvo linkęs daryti nuolaidų, jis pasakė: arba tokia, kokia yra, arba visai jos nereikia".

"Tie faktai — rašo Our Sunday Visitor — yra pakankami paaiskinti kodėl diktatorius Batista niekad nebuvo išrinktas į eiles tų diktatorių, kurie mūsų liberalinės spaudos turi OK — toki kaip Nehru, Tito, Gomulka: jis yra laikomas antiraudonas — kaip Franco ir kiaurai pagėdęs žmogus.

"Katras būtų geresnis Kubai, Bažnyčiai, Amerikai — ar raudonas žulikas, ar antiraudonas žulikas, — patys pasirinkite," baigia Our Sunday Visitor.

VOKIETIJOS SOCIAL-DEMOKRATŲ NAUJA LINIJA

Vokietijos socialdemokratų savo programoje nebemini daugiau tai, ko jie lig šiol reikalavė — suvalstybinti pramonę. Dabar jie pasisakė tik už anglies kasyklų ir atominės energijos suvalstybinimą. Adenauerio ūkinė politika tiek Vokietijos ūkį pastatė ant kojų, kad socialdemokratų jai priešingi reikalavimai jau nebepopularūs.

AMERIKOS UNIJOS VALOSI

AFL-CIO vykdomasis komitetas pradėjo organizuoti tekstilės darbininkų unijos valymą Pirmas AFL-CIO žingsnis — įsakė pašalinti unijos viceprezidentą Burton Hyman. Duota laiko 8 dienas, kad jis pats pasitrauktų.

"He claimed he was a good driver..."

"Probably was — most of the time. But this once he was careless." Last year, nearly 40,000 died in traffic accidents. Officers will tell you most of those responsible were good drivers — until that one fatal moment. So be a good driver always. Never take chances!

SPAUDOS PASISAKYMU I VAKAR IR SIANDIEN

Kai šiandien kalbama apie spaudos moralę, mandagumą ir nepriklausomumą, praverčia prisiminti, kad jį tokia buvo ir Napoleono laikais. Kai Napoleonas pabėgo iš Elbos salos ir vyko į Paryžių, laikraštis "Moniteurs" diena po dienos informavo antraštem:

"Zmogėdra išlindo iš savo urvo".

"Korsikos kraugerys išsikėlė Juan Ilnkoje".

"Baidyklė pertrukojo Grenoble".

"Tironas prisartino prie Liono".

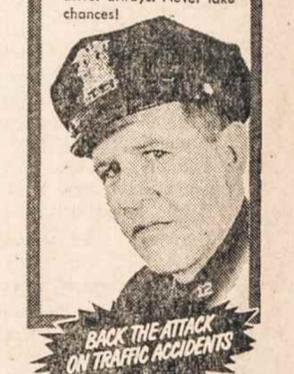
"Uzurpatorius buvo pastebėtas 60 mylių nuo sostinės".

"Bonaparte milžiniškais šuoliais artėja į mūsų miestą, bet jis niekad nežengs į sostinę".

"Napoleonas vėliausiai rytoj pasieks mūsų sienas".

"Imperatorius atvyko į Fontainebleau".

"Jo Didybė su palydovais išvygiavo į Tuilerin".

Help stop senseless killing on our highways. Drive safely yourself. Insist on strict law enforcement for your own protection. Work actively with others to support your local Safety Council. Remember — where traffic laws are strictly enforced, deaths go down.

Published in an effort to save lives in cooperation with The National Safety Council The Advertising Council

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCIS CAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS
ORGANĄ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Second-class mail privileges authorized at Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50
Foreign	\$6.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metama	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Pusel metų	\$3.50
Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIŠ. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai sugrąžinti autorams prašant. Pavardę pasrašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. REDAKCIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLenmore 5-7251

Šaltojo karo didžiosios kautynės

Dabartinė tarptautinė padėtis panaši į avidę, į kurią įsikverbęs vilkas kalena dantimis, kad nudyžtų avelėm kailį. Galima būtų sakyti, kad jos to vertos, nes pačios yra atkėlusios gardą ir priėmusios vilką kaip svetį. Tai reiškia, kad tasai tarptautinis nesaugumas, kuris susidarė dėl bolševizmo grėsmės, yra pasekmė bendravimo su bolševikais. Bolševikai, atsivėrę geležinė siena, nieko nepageidaujamo pas save neišleidžia, bet laisvai kitų išleidžia ir net pageidaujami. Susidaro nelygi padėtis: naudinga Sovietams, bet žalinga ir grėsmi kitam kraštui. Tai ir yra vilkas avidėje. Kariškis dar pasakyti: tai priešas, apsisakas savo pozicijose, bet laisvai žygiuojąs po kitų apkasus, kad juos gerai pažintų ir griautų. Tasai griaunamasis darbas bolševikų vykdomas šaltuoju karu.

patys turi ginkluotis, kad vilko nasrų nebūtų apžioti. O tasai savo ruožtu stūgaujau esąs "nekalta avinėlis".

Sovietų Sąjunga nuo pat karo pabaigos įsibėdėdama "taikos gynėja". Dar vykstant Korejos karui, kuris Sov. Rusijos buvo išprovokuotas ir remiamas ir kuris taip pat baigėsi paliaubom Maskva buvo užsukusi akciją rašydintis "taikos peticijas" ir rinktis į "taikos kongresus". Po Stalino mirties mestas koegzistencijos šūkis, nublukęs dėl Vengrijos teroro, kaip nubluko ir anos "taikos peticijos". Dabar griežtasi dar naujos akcijos: protestų prieš atominius bandymus, kuriuos Sov. Sąjunga pas save neva panaikinus. Tai nauja šaltojo karo fazė, paremta tvirtinimu, esą atominiai bandymai sudarą žmonijai grėsmę.

Atominių bandymų kenksmingumo klausimas mokslininkų dar ginčijamas. Dr. Ed. Teller, vandenilio bombos išradėjas, yra pareiškęs, kad gąsdinimai tokiais bandymais yra perdėti. Bet ne čia visa esmė. Sovietams svarbu sukelti žmonių mases prieš gamybą tokių ginklų, kuriuos jie patys gamina ir turi, bet kurie kitų rankose jiems būtų mirtini. Tad išmušti juos iš kitų rankų yra didžiausias Maskvos siekinys, jos šaltojo karo didžiosios kautynės.

Siekinyš šaltojo karo yra dvejopas bolševikai siekia visam laikui pasilaikyti tas žemes, kurias užgriebe ir pasilaikė po praėjusio karo, nenorėdami taikos sutarties rašydintis ir iš žemių pasitraukti; antra, jie siekia sukelti pasaulio opinią prieš Amerikos ginklavimąsi atominiais ginklais, patys juos turėdami; tai neštų bolševikam persvarą

Iš tikrųjų, kam pavyktų iš kito atimti atominį ginklą, tasai laimėtų ir atominį karą, be paties karo.

gilumoje būtų, kurios aš nepažinojau.

— Ir paskui, tegu kas išaiškina! aš negalėjau juoktis, girdėdamas jų atsisveikinimą: "Pone, mes melsimės į Švenč. Mergelę už jus". Į tai, pone Lorote, jei aš nebūčiau kreipęs dėmesio, aš būčiau turėjęs silpnębę per daug dažnai pasigėrėti, prisimindamas tą netikėtą įvykį, ir širdis būtų suminkštėjusi. Ne, aš verčiau geidžiau gyventi, gyveniti savo gyvenimą... eiti su kitais prie didelio grobio... Kada jau pasileidžiama į tą pakalnę nebėra laiko atgal dairytis.

Ponia Enguerrand pertraukė: — Maksi, klausyk savo motinos. Tu neatsimeni laikų, kada atremdavai savo galvą į manąją, sakydamas man, kad tu mane myli!

— Ne! nes vieną dieną atėjo svetimas, ir tu jį pamilai labiau kaip savo sūnų.

Nelaimingoji išblyško:

Vokietija ir vėl virto kovos lauku. Jame susibėgo partijos, dvasininkai, tokie mokslininkai kaip Schweizeris, laikraštiniškai. Kova ten eina dėl atominių ginklų — ar juos leisti Vokietijos kariuomenei ar ne. Kova iš parlamento permesta į radijo propagandą ir gatvių mitingus...

Pasitraukiame nuošaliau nuo mitingų triukšmo ir įsiklausome į pasikalbėjimą dviejų draugų ir bendradarbių, kurie pasijuto priešinguose tos kovos lageriuose. Jų pasikalbėjimas parodo žmonių galvojimą, kodėl vienas atsiduria vienoje, kitas kitoje pozicijoje.

Tai šveicarų laikraščio "Die Weltwoche" redaktoriaus dr. Lorenz Stucki ir jo bendradarbio dr. Robert Jungk pasikalbėjimas laiškas.

Dr. Robert Jungk žurnalistas. Jis šiuo metu gyvena Frankfurte. Bet jis yra Amerikos pilietis. To nepaisydamas, jis dalyvavo Frankfurte suorganizuotame mitingame, kuriam buvo duotas šūkis "Kova prieš atominę mirtį". Jungk mitingą kalbėjo ir ragino priešintis atominiams ginklams Vokietijos kariuomenėje. Tada "Die Weltwoche" redaktoriaus dr. Lorenz Stucki parašė jam laišką su tokiom mintim:

aš nesigilinu, ar jums, kaip Amerikos piliečiui, tiko kištis ir reikalą ir kurstyti gatvę prieš demokratiškai išrinkto parlamento sprendimus;

aš betgi žinau, kad mano laikraštis yra antikomunistinis ir antineutralistinis, o jūsų pasirinktas kovos kelias skirias nuo mano laikraščio; mes atsiduriame priešingose barikadų pusėse.

Mus skiria ne barikados, — atrasė redaktoriui dr. Jungk. — Mus skiria daugiau skirtingas gyvenimo patyrimas. Kaip korespondentas lankiau pernai ir kelias savaites išgyvenau Hiroshima mieste. Jeigu būtumet tai mate, ką aš mačiau, kalbėtumėt panašiai kaip aš.

Toliau Jungk laiške plėtojosi atominis Vokietijos apginklavimas mūsų neapgina, bet mūsų broliam ir draugam rytuose kenkia, nes jiems gresia nebetekti to palengvėjimo, kuris jiems atėjo po kelerių metų kovos su biurokratija; atominiai menkos vertės ginklai Vokietijoje bus didėles vertės ginklais bolševikų dogmatikų rankose laimėtam palengvėjimui nuslopinti;

ir dar viena patirtis: atominių ginklų turėjimas apsunkena mūsų sąžinę, nes tai nedora priemonė; o krikščionybės ankstesnieji amžiai įrodė, kad tik ben-

nigū? Iš pradžių aš ėmiau automobiliumi kurą tavo sąskaiton vienam draugui. Donadiu tu įtarei. Pats nežinodamas, sudarėi man progą suruošti aną įvykį, kuris man padėjo išvyti tą nenaudėlį ir tuo pačiu laiku pasigaminti pinigų.

— Užtenka, daugiau ne žodžio. Aš tau duodu valandą laiko pasiruoti. Lorotas tave padėdys. Aš tavęs išsižadu ir nenoriu visai žinoti, kokį vardą tu pasirinksi ten įstodamas.

— Stoju į legioną, nes tu man jį primetei. Būk tikras, kad mano didžiausias rūpestis bus ginti vienintelį turtą, kurį turiu: savo gyvybę.

— Sudie, aš neturiu daugiau sūnaus!

— Ir aš nei tėvo, nei motinos!

Ponia Enguerrand sušuko ir nuvalo.

Maksas nusisuko. Paskui Lotrotui tarė:

— Ne už valandos, bet už pusvalandžio aš būsiu pabaigęs ruoštis.

AFRIKOS ŽEMĖ
Kunigas Darmont Liudvikui Enguerrandui,
1 svetimšalių pulkas, 8 kuopa Sidi-Bel-Abbes
Mano brangusis vaikuči,
Aš suklydau ir tave pavadinau Danieliumi Donadiu. Aš pamir-

Atomai skaldo žmones

VOKIETIJA VĖL VIRTO KOVOS LAUKU * SKELBIAMA KOVA ATOMINEI MIRČIAI, BET UŽMERKIAMOS AKYS MIRČIAI PO SOVIETŲ SĄJUNGOS KŪJU * DU DRAUGAI SUSIGINČIJO IR ISSISKYRĖ DĖL SUKALDYTO ATOMO * KAS NAUDOJASI IŠ TO SKALDYMOSI?

DR. A. SCHWEITZER, vadinamas "džiunglių daktaru", nes dirba Afrikoje gydytoju, bet taip pat ir rašytojas, gavęs Nobelio premiją, savo atsisakymais puola atominius bandymus.

druomenė, įsitikinus savo teisingumu ir švarumu, savo siekimus pagaliau įvykdo....

Redaktoriaus Stucki kitaip ir toliau galvojo. Jam rodės, kad jo bendradarbis Jungk per daug naiviai padėtį suprastino, manydamas gyvenime tik tai, kas jam darė išpuolį. Jis rašė Jungk: "Jūs priminėte Hiroshimos tragediją, bet pažymėtina, kad jūs nepriminėte tragedijos Baltijos tautų, lenkų, čekoslovakų, bulgarų, rumunų, albanų, jugoslavų, rytų vokiečių ypačiai dar vengrų o taip pat milijonų žmonių iš Sovietų Sąjungos, kurie Sibiro koncentracijos lageriuose žuvo tragiškai taip pat kaip ir Hiroshimos gyventojai.

"Antra, ar jūs iš tikrųjų tikite ternaunant žmonių, jeigu norite sugundyti Vakarų žmogų liktis beginkliu? Jeigu iūs savo kova padedate ruošti kelia, kuris, mano įsitikimu, šiandien dar laisviem Europos žmonėm rengia rytų Europos pavergtų tautų likimą?.

Šitos tautos, sako toliau Stucki, sukūrė Nato ir prieš Sovietų brutalią militarizmą pastatė jėgos atsvarą. Daugelio niekinama "jėgos politika", kuri nuo 1945 mus saugoja nuo karo, jokiū būdu nesukliudė rytų "liberalizavimo", palengvėjimo....

Gal jūsų sąžinė yra rami atsisakant nuo atominių ginklų ir perduodant visą karių svorį vienai pusei, kurios prislėgta krikščionybė po šimtmečių iškiltų iš katakombų. Tačiau tai,

ką jūs siūlotė eiliniam Vokietijos piliečiui savo "kova prieš atominę mirtį" nėra Gandhi suvienai pusei, kurios prislėgta krikščionybė po šimtmečių iškiltų iš katakombų. Tačiau tai, vakarinės valstybės apsaugoja

KAS YRA TIKRASIS KARO KALTININKAS?

Nevienas, rasi, nustebs išgirdęs, kad karo kurstytoju ir kaltininku laikytinu

ne toji valstybė, kuri kitą puolą, bet puolamoji, kuri ginasi.

Mat, jeigu nesigintų, tai nebūtų ir karo, nei užmuštų nei sužeistų, nei kaltininkų dėl tos mirties ir krašto sunaikinimo. Jei tai įvyksta, kalti tie, kurie priešinas.

Ar tai nespriešina sveikam protui? Spręskite, kaip norite, bet tasai kariškis, kuris tokias mintis dėstė, neatrodė, kad būtų išprotėjęs, nes priešingu atveju nebūtų karo mokslo dėstęs aukštoje akademijoje.

Tas vyras, kurio vardą ir šiandien linksnuoja viso pasaulio kariūnai, kai jie mokomi karo strategijos, vadinasi Carl von Clausewitz. Lietuviškai tartume Karolis Klausevičius. Gal koks buvęs Klausas ar Klausutis? Iš tikrųjų, galima būtų pasiginčyti dėl jo kilmės: dygo jis iš Lietuvos ar lenkiškų šaknų? Saveriškai vokiečiu, prūsu, ir dar bajoriško kilimo, kaip rodo prie pavardės pridėtinis "von".

Šis vyras gimė Prūsijoje, Burgo miestuke, 1780 birželio 1. Tai jau seni laikai. Bet nebuvo dar senas, vos 13 m., kai fronte gavo pirmąjį krikštą. Dėl to vaikūniui neužėjo noras grįžti pas mamą. (Amerikoje jį teismas būtų atidavęs auginti bobutei.)

Karoliukas įstojo į Berlyno karo akademią. Ją bieges, buvo paskirtas Saksonijos kunigaikščio Augusto adjutanto padėjėju. Jenos mūšyje 1806 pateko Napoleonui ir nelaisvę ir joje prabuvo dvejus metus. Paskui buvo Prūsijos karo ministerijos patarėjas, kariuomenės organizatorius, karinių mokyklų viršininkas ir karo akademijos profesorius. Mirė 1831 lapkričio 18 Breslavoje, susirgęs cholera. Po mirties taip ir nepaaiškėjo, ar jisai cholera puolė, ar cholera jį. Kas čia buvo karo kaltininkas?

Apie karo mokslą tasai Karl von Clausewitz parašė 3 tomų veikalą (Vom Kriege), kuriame ir dėsto, kad

tikrieji kary sukėlėjai, taigi ir kaltininkai, nėra, tie, kurie puola, bet kurie ginasi. Kai nesigina, kraštas užimamas taikiai, lieka nesunaikintas ir žmonės neišžudyti. Dėl žudynių kalti tikrai besiginantieji.

Si "karo filosofija" iš senų archyvų yra šiandien pasiimta bolševikų. Karolio Markso teorijom bolševikai remia savo teroristinę sistemą, o Karolio von Clausewitz "filosofija" grindžia savo kaltinimus, kad tikrai vakariečiai, o ypač amerikiečiai, tėra karo kurstytojai ir kaltininkai. Rusai joja ant dviejų vokiškų Karoliukų....

Kariškis Karoliukas ypač parankus. Sakysime, rusai savo metu, puolė Suomiją, kuri gynėsi ir didžia dalimi atsigynė. Kas čia buvo karo kėlėjas ir kaltininkas? Visas pasaulis kalbėjo, kad rusai, o pasirodo.... suomiai, nes jie gynėsi. Ir vengrai buvo apkaltinti, kad gynėsi.... Ir amerikiečiai dabar pulte puolami, kad ruošiasi gintis.

Visiems, kurie daug sielojas, kad naujas karas nekiltų, Karl (Nukelta į 5 pus.)

ATOMINIS DEBESYS Nevados dykumose, susprogdinus vandenilio bombą.

PIERRE MAURICE

PAMESTIEJI

ROMANAS

Reikia pasakyti, kad piešiniasis vaizdas giliai yra įspauslas mano sieloje, todėl aš jį vaizduoju jums visai gyvai. Prieš dvejus metus aš vaikščiojau Meudono miške. Atėjęs prie Viroflayos krantų, pastebėjau du vaikus, broliuką ir sesutę, po ažuolu. Prisiartinau. Mergaitė, brolio laikoma, stengėsi prikabinoti kelių centų vertės gėlių puokštę tai, kurią jūs vadinate Švenč. Mergelė ir kurios statulėlė buvo ažuolo drevėje. Tai juodu darė už savo sergancios motinos sveikatą.

Visai nepagalvojęs, kad tai iš mano pusės kvailybė, paėmiau vaiką ant rankų ir pakėliau, kiek galima aukščiau: mergytė savo puokštę galėjo padėti ten, kur ji norėjo. To kūdikio žvilgsnis, kada jis man dėkojo, mane paskiau vis sekiojo. Jis pažadino giliai, labai giliai mano dvasios

— Kas tau pasakė, kad aš mylėjau Danielių Donadiu? — O, tavo dėmesys. Ir tuomet, klausyk manęs, tu kalta, kad aš pajutau neapykantą, neapykantą tam išbrovėliui... — Tylėk! Tylėk! — Neapykantą, kuri vieną dieną įdiegė manyje mintį nusikratyti juo. — Ak, aš tave maldauju, nebaik! — Ne, ne pabaigsiu: ką galvoji apie žmogų, kuris įvykdė vogimą? Enguerrandas pakilo: — Niekše! tu man leidai surdyti nekalto gyvenimą, tu galėjai padaryti tokią niekšybę! — Niekšybę? perdedi. Pagaliau, tas Donadiu buvo tik atmata, paleistas iš kalėjimo. — Tylėk! — Ne! Ir tavo garsieji dokumentai laikraščiuose? Aš pasinaudojau tuo, kad jo kambarys buvo atdaras vakarais, ir padėjau ten svarbius popierius įrodymui. Ir saga rasta prie lango? Aš ją ištraukiau vakare iš Donadiu draubūžio, pakabinto priangyje, ir turėjau, mano tėte, tavo kabineto raktą! Tavo policijos viršininką pavertė mulkiu tikras amato meisteris! — Pabaisa! — Argi ne tu pats man pakišai mintį pasinaudoti tuo vryruku, kad gauchiau iš tavęs pi-

šau, kad Apvaizda, tave siųsdama į naują kraštą, davė tau naują vardą.

Pirmiausia apie Teresę: ji laikosi gerai. Mes kalbamės dažnai apie jos didįjį Danielių. Manoma jai padaryti slaugytojos egzaminus už mėnesio; ir yra galima, kad tuojau po to ji paduos savo prašymą į Kazablanką ar Fezą. Ji, tur būt, savo paskutiniame laiške tau pasakė, kokį džiaugsmą ji turėjo, sužinodama tavo pakėlimą į kapralus. Jos sužadėtinis taip greit kapralas! Koks pasididžiavimas! Aš tau nieko nesakysiu apie kitus ją liečiančius dalykus.

Mano laiško tikslas yra išspresti vieną sunkų ir liūdningą klausimą. Mano vargšas vaikas, nelaimė užgriuvęs šituos Touro gatvės namus, iš kurių tu taip tragiškai išėjai. Paskutiniu laikui viena vargšė moteris buvo pas mane atėjusi prašyti pagalbos. Suprask, moralinės pagalbos. Tai buvo Ponia Enguerrand. Jos sūnus Maksas, slysdamas vis labiau ir labiau į bloga, sunkiai nusikalto — kitaip sakant, apsirovė — ir yra ieškomas teismo.

Ponios Enguerrand apsilankymo tikslas buvo rūpestis viską atitaisyti. Prisipažindamas šitas nelaimingas iš tikrųjų atidengė atvirai savo veidą tėvams, kad vagystė, kuria tu buvai apkaltintas, buvo jo padaryta iš

neapykantos tau. Enguerrandas tvirtina, laiške, kurį man atnešė jo žmona, kad reikia imtis visų priemonių atitaisyti begaliniam neteisingumui, kuris yra padarytas tau. Ji nenustodama maldavo mane pasakyti, kur tu dabar esi, nes Enguerrandas pasiryžo tave aplankyti.

Aš atsakiau, kad tu galutinai užtrynei praeitį ir kad aš negaliu vėl kludyti tavo sprendimo; aš atsiminiau, mano mielas vaikuči, apie šitą neprotingą neapykantą, kurią tu jautei poniai Enguerrand, ir, man rodės, būsią daug geriau, jei tau neteks su ja susitikti, nebent kitaip Dievas lemtų. Bet šitame jų sąžinės susikirtime aš maniau turėti jįms pasakyti, kad jie nusiramintų, kad Apvaizda sumanė paskirti tave geresniems dalykams ir kad jinai tave palaimins ateinančiuose metuose; be to, kad aš tau pranešiu apie tą jų apsilankymą. Šitas pareiškimas truputį paguodė lankytoją, ji man tvirtino, kad jos vyras dabar turėsias mažiau rūpesčio dėl tavęs.

Dabar klausyk manęs, mano mažyti. Tai, ką aš pranešiu, sudrums tave truputį. Ponios Enguerrand prisipažinimas buvo atviras: kad pabėgtų nuo teismo, Maksas turėjo istoti į legioną ir atvyksta po kelių dienų taip pat į 1-ąjį svetimšalių puen-

ką. Čia matyti Dievo ranka, kad jinai nusikaltėli suartina su auka.

Šį sūnų tėvas galutinai atmetė ir nebenori daugiau girdėti apie jį kalbant, ar tai tiesiog, ar netiesiog, nebent, jei jis vėl įsigytų gerą vardą geru elgesiu.

Tada, mano brangusis vaike, aš klausiu savęs, ar Dievas neišrinko tave iširti šitoje sieloje, kuri atrodo žuvusi, ar nėra dar likusių šitos ugnies, kurią Jis lieja kiekvienon sielon, kada ją šaukia gyveniman. Tu pats supratai, kad dagtis, kuris rūksta, dar negesta. Atsimink, mano mielas, gailėstinąją Švenč. Pamelę, kuri tave sulaukė ant bedugnės krašto. Tu buvai labiau nusikaltes, kaip šis nelaimingas, nes tu pažinojai tiesą, tuo tarpu kai jo neišmintingji tėvai išmetė jį į didžiausią dykumą nuo pat gimimo, išdidumu išdžiovindami šaltinius, kurie galėjo užvesti ir išauginti jame šitą savotišką gyvenimą, kurį duoda Dievo meilė.

Aš tave skatinu veikti. Stai ką turėsi daryti: tu turi surasti komendantą Carlemont, kuris tave maloniai priėmė, ir padaryti, kad Enguerrando sūnų priimtų į tavo būrį. Jis nėra akmuo, kuris nesuminkštėja.

(bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

12 metų benamės prozos

Bostono lietuvių kultūros klubo susirinkime balandžio 26 dr. Henrikas Nagys kalbėjo apie mūsų benamę prozą 1945-57 laikotarpyje.

1945 pavasarį pasibaigęs karas atnešė savotišką mažą potvynį ir mūsų prozoje. Pirmiausia pažymėtinas **realistinio estetikos** saulėlydis su Savickiu, Taruliu ir Seinium. Ypač brandumu pasižymi pirmasis. Ironiška distancija žymi Tarulio "Zirgelius padebesėlius", bet be "Mėlynų kelių" gyvybės. Ir A. Vaičiulaitis yra šio estetinio realizmo atstovas, rūpestingai parinkto sakinio ir miniatiūrų meistras. Jaučiama tvirtos mokyklos rezultatas. Šešiuosius dabar rašo švediška. Šion grupėn rikiuojasi St. Būdavas ir N. Mazalaitė, P. Jurkus, F. Neveravičius.

Jie sudaro mažumą prieš realistių buitinių srovę, pradėtą M. Valančiaus, į aukštumas iškelta V. Krėvės, kuris meta didžiulį šešėlį ant viso mūsų literatūros gamtovaizdžio. J. Dovydenas, kai kada nueina į težiškumą. Čia priklauso ir ribotas St. Zobarskas, ir nutūlis B. Gražulis, ir gyvas pasakotojas J. Svaistas, ir nerodas gyvybės žymių V. Tamulaitis.

Iš impresionistinių tradicijų ir neorealizma atėjo stipri trijulė: J. Jankus, M. Katališkis ir P. Andriūšis. J. Jankus išsivystė pasirodo gyvas intrigos pynėjas, giliai moka pažvelgti į sielą. M. Katališkis jau — iš pradžių jau dvelkia

nauju vėju, nuostabiais gamtovaizdžiais, puikia kalba, gilia psichologine tiesa. Tai atviras platus žmogiškumas, naujas žvilgsnis į savo medį. Jis auga vidiniu dėsningu. P. Andriūšis, puikias gamtovaizdžio dailininkas, gieda himnų savo žemei, išaugo tik tremtyje, atėjęs iš žurnalistikos, kaip ir K. Barėnas, skoningas, duoda tikrų situacijų, nors kiek ištesdamas. Alė Rūta savo "Trumpoj dienoj" yra sodri ir tvirta, pasakojanti kaimo buitį, J. Kralikauskas, pradėjęs eksperimentuoti, turi šiltą laikyseną iš jo laukitina stipresnių dalykų.

Putinas - Mykolaitis, pirmas davęs europinio masto romaną, įveda stiprų psichologinį momentą ir pasirodo platus, subrandęs intelektualistas. Čia priklauso ir J. Grušas. Tvirtu psichologinio realizmo žingsniu eina J. Jankus. V. Ramono "Kryžiai, šalia tvirų charakterių, geros konstrukcijos turi ir didaktiškumo, o į galą ir težiškumo. A. Baronas, gausus rašytojas, gilinais žmogaus sielos konfliktus. Bet jis rašo per greit, neišlaikydamas prozos reikalavimų. Taip pat gausus J. Gliuda, nesirūpinąs savo kalba, stiliumi, literatūriškai silpnas.

Ryškia grupę sudaro A. Skėma, A. Landsbergis ir J. Kaupas, rašytojai Vakarų Europos literatūros ženkle. A. Skėma — idomus rašytojas, einas formos linio ieškojimo keliu, nutraukias ryšius su realizmu ir žengias su ekspresionizmu. Dvasios

miestelėnus jis gąsdina. A. Landsbergis — subrendęs ir savo pasaulį gerai pažįstas, turįs drąsą ir erudiciją. J. Kaupas ne vien piešia savo Kauną, bet gyvai sulieja sapnų su tikrove. Jis šviesus naujosios prozos veidas. Čia priklauso J. ir A. Mekai, K. Keblys.

Impresionistinio estetizmo atstovai yra: M. Bavarskas ir iš dalies gausioji N. Mazalaitė. Šioj grupėj ryškesnis Alė Rūta ir B. Pukelevičiūtė. Čia skirtinas ir P. Jurkus. Jie laikosi tradicinio kelio. Prisimintinas ir pokštininkas L. Lėtas, eksperimentinių grupės atstovas (A. Landsbergis ir Mekai nėra gryni eksperimentininkai).

Tezinio realizmo pavyzdys — V. Alantas, bent kiek L. Dovydenas ir gal V. Ramonas. Socialrealizmo atstovai liko Lietuvoje.

Mūsų proza pralenkia lyriką visokeriopa.

Mūsų rašytojas dar nekapituliavo. Baisu tik, kad skaitytojas nekapituluotų pirmą! Kritikai aperktinos panegyrikos. Eilė gabių kritikų, deja, perėję visai į kitas sritis. Ispėjimas "skaitantiems tik svetimą literatūrą" — nebūkit kurti, kad nesigalėtumėt po laiko, kai nužudysit savą literatūrą.

Diskusijose dalyvavo dr. J. Girnius (tendencingumo ir idėjos reikalui), K. Moccus (didaktikos klausimu), dr. J. Gimbutas (mūsų literatūros ir svetimas kalbas vertimas); dar kalbėjo: P. Lembergas, A. Gus-

taitis, V. Kulbokienė, dr. M. Gimbutienė, S. Santvaras ir kiti.

Gausingas, kaip reta, narių būrys su atsidėjimu klausėsi gerai paruoštos, nuotaikingai perteiktos paskaitos. Didžiai dėkingi tolimojo Montrealio svečiui už tokį ryškų mūsų naujosios literatūros piuvį!

Susirinkimui gyvai pirmininkavo dr. J. Gimbutas. Prie kavos atlikta papildoma rinkliava lituanistikos mokyklos knygynui, išklausa prašėmo apie būsimąjį E. Kepalaitės išraiškos šoki koncertą New Yorke 1958 V. 11.

VI. K.

T. S. Eliot poezijos vakaras New Yorke

Pereitą pirmadienį, balandžio 28, Columbia universiteto MacMillin teatre įvyko žymaus šių dienų ne tik britų, bet ir aplamai pasaulinio garso poeto ir rašytojo T. S. Elioto poezijos vakaras. Savo poezija, pradedant rašytą prieš bemaž 50 metų ir baigiant prieš trejus metus kurtą, skaitė pats autorius, atvykęs iš Londono, kur jis gyvena ir yra Londono bibliotekos direktorius.

T. S. Eliot jau ir mūsų literatūroje nėra svetimas: prieš penkeris metus Literatūros Lankuose buvo išspausdintas jo žymesnio kūrinio Waste Land vertimas Nevaisingoji žemė, o pereitą metų Aidų 4 nr. buvo duotas jo kito žymesnio kūrinio Penelė dienos vertimas. Abudu kūriniui atstovauja Eliotui kaip kontroversinei literatūrinei asmenybei: apie 1922 m. pasuko atgal krikščioniškos kultūros ir tradicijos link. Yra dar buvę ir smulkesni Elioto kūrinių vertimų į lietuvių kalbą, bet jo poetiniai kūriniai yra daugiausia stambesnio formato, yra naujos, netradicinės formos.

Dailininkam šiame krašte sekasi geriau nei rašytojam. Pa veikslių kalba visiem supranta ma, tad jie iš karto gali patekti į Amerikos visuomenę. Šią galimybę dailininkai vykusiai išnaudoja. Parodydami kūrybingumo ir veržlumo, išsiskverbė į amerikiečių meno sluoksnius. Lietuvių dailininkų kūrinių dabar rasi ne vienouje galerijoje. Jie dažnai dalyvauja bendrose amerikiečių dailininkų parodose.

Praeitą savaitę pasisekimo susilaukė Romas Viesulas ir V. K. Jonynas.

DAIL. ROMAS VIESULAS, laimėjęs Guggenheimo premiją.

R. VIESULUI PASKIRTA GUGGENHEIMO PREMIA

R. Viesulas, gyvenęs Woodhaven, N.Y., yra vienas iš veikliausių jaunosios kartos dailininkų. Užsidirbdamas pragyvenimą braižykloje, likusį laiką skiria grafikos menui, dalyvauja bendrose parodose. Neseniai minėjo ir sukaktį — Amerikoje dalyvavo jau 100 parodų. Gi šiuos laimėjimus vainikuoją Guggenheimo fondo premija, paskirta balandžio 28.

Guggenheimo fondas, įkurtas 1925, kasmet skiria premijas mokslui, meno ir muzikos sričių kūrėjams. Kaip literatūroje Pulitzerio premija, taip Guggenheimo yra viena iš aukščiausių.

Siemet Guggenheimo premijos paskirtos 322 asmenims, išleista 1,412,000 dol. Romas Viesulas už grafikos darbus gavo 3,600 dol. premiją. Ją gali naudoti savo nuožūra, be jokios atskaitomybės fondui. Tai nemaža finansinė parama dailininkui, kuriam leis daugiau atsidėti kūrybai.

R. Viesulas planuoja litografijų leidinį lietuvių liaudies dainų temomis su originaliu tekstu ir atitinkamais komentarais.

Bandymai iš operos išstumti orkestrą

Neperseniausiai Vokietijoje, Saarbrueckene, buvo koncertas, kuriame dalyvavo svečias prancūzų tenoras ir keletas vietos dainininkų ir išpildė arijas iš Verdi "Traviatos". Klausytojai buvo nustebinti, kad orkestro vieta buvo tuščia, o salėje girdėjosi pilnas simfoninis orkestras. Sėdėjo ir dirigentas, kuris kairė ranka kažką spaudė, o dešine vedė koncertą.

Tai buvo Jean J. Morel, išradęs tokį aparatą, kuris pakeičia simfoninį orkestrą. Kadaiše jis buvo teatro dirigentas, dabar prekiauja popierium ir vadovauja mėgėjų orkestrui. Jam seniai rūpėjo, kaip mažuosius Vokietijos miestus aprūpinti orkestrais. Vokietijoje yra gana daug operų, jos ir gastroliuoja, bet į mažus miestelius neužsuka. Jie neturi tiek pinigų, kad galėtų pasiųsti su pilnu orkestru.

J. J. Morel visą orkestrą sudėjo į lagaminą. Tai yra patobulintas magnetofono — recording aparatas. Dainininkai jau seniai mėgino pasinaudoti įgrotom plokštelėmis, bet buvo daug sunkumų. Dainininkas nėra koks mechanizmas. Jis turi savo tempą; kai kur užtesia, kai kur pagreitina. Tas pats yra ir su paprastu recording aparatu: juostelė bėga lygiai, ir dainininkas turi prie jos ritmo taikintis.

Naujasis aparatas turi tik vieną patobulinimą: jo viršuje įtaisyta 18 klavišų, kuriuos spaudiant, galima reguliuoti juostelės greitį. Tai atlieka pats dirigentas kaire ranka. Dabar aparatas jau klausio ir palydi dainininką.

V. K. JONYNAS

Balandžio 30 The New York Times išidėjo didelę Vytauto Jonyno grafiką ryšium su gegužės 1 atidaryta grafikos paroda Kongreso bibliotekoje Washingtone.

Parodoje yra išstatyta 88 grafikos darbai. Jie atrinkti iš 1,194 susištų 523 dail. Atstovaujama 21 valstybė, daugiausia dailininkų yra iš New Yorko, net 15; iš Kalifornijos — 14, Illinois — 13.

Į šį skaičių pateko ir dail. Vytautas K. Jonynas su savo grafikos darbu — "Penktoji Ave. New Yorke".

Šiuo metu baigiasi jo paroda Chicagoje, Čiurlonio galerijoje. Atidarant parodą, buvo surengtas ir dailininko pagerbimas ryšium su jo 50 metų sukaktimi. Ta pačia proga, lankydami Chicagoje, buvo ir St. Louis, kur lietuvių bažnyčiai padarė paskutinius vitražus ir juos įstatė.

Prieš porą savaičių jo viena grafikos kūrinių nusipirko Philadelphiajos meno muziejus. Muziejus parodoje taip pat gavo premiją už grafiką.

Abu dailininkai, R. Viesulas ir V. K. Jonynas, dalyvauja ir Brooklyno muziejaus vykstančioje parodoje.

TARPTAUTINĖ LITOGRAFIJOS PARODA

Penktoji tarptautinė spalvotos litografijos paroda neseniai įvyko Cincinnati, Ohio, muziejuje. Atstovaujami buvo šešios šalys: Argentina, Australija, Austrija, Belgija, Brazilija, Kanada, Čilė, Kinija, Kuba, Čekoslovakija, Danija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Indija, Airija, Izraelis, Italija, Japonija, Korėja, Lietuva, Meksika, Olandija, Norvegija, Lenkija, Portugalija, Pietų Afrika, Ispanija, Švedija, Šveicarija, Turkija, Anglija, JAV, Urugvajus, Jugoslavija ir Pakistanas.

Lietuvą atstovavo R. Viesulas su spalvota litografija "Tamsi žemė ir dangus".

Parodoje buvo ir Vytauto Kasiulio viena spalvota grafika "Paradas". Jis dalyvavo Prancūzijos dailininkų grupėje.

VYSKUPAS MOTIEJUS VALANČIUS KOVOJE UŽ SAVO TAUTOS LIKIMĄ

Valančius buvo 50 metų, kai jį paskyrė vyskupu. Prieš tai ramiai triušęs, tyrinėjęs Lietuvos praeitį, parašęs "Zemaičių vyskupystę", atrodė, kad ir vyskupaudamas užsiims tuo pačiu. Tačiau Valančius buvo ne rašto, o veiklos žmogus. Jis paliko istorines studijas ateities kartom, o pats pasinėrė gyvenime, darydamas tai, ko labiausiai reikėjo žmonėm.

Ganytojo žvilgsnis

Jis buvo vyskupas. Taip ir žiūrėjo į savo darbą. Norėjo matyti tikinčiuosius susipratusius, mokytus, pasiryžusius kovoti dėl savo tikėjimo. Jo manymu, tik sveika, religinga, apsišvietusi liaudis galėjo atsilaikyti prieš rusų persekiojimus. Iš čia ir išplaukė jo darbo planai.

Liaudies švietėjas

Paėmęs vyskupiją, rado žmones nemokytus. O kaip tokiems paduosi knygele, kurioje aiškinaš tikėjimo tiesos? Taip ir sukūrė visą švietimo sistemą. Per savo klebonus steigė papines mokyklas. Čia vyskupas buvo gana griežtas: tuos klebonus, kurie nerangiai kūrė mokyklas, mokėjo ir papeikti, ir iškelti, arba visai atleisti iš pareigų. Pastangos davė gražiausių vaisių — jis išmokė savo tikinčiuosius mažiūsiams iš

maldaknygės paskaityti.

Žmonės pripratino prie spausdinto žodžio. Vėliau rusų valdžia sugriovė jo švietimo sistemą, steigė valdžios mokyklas. Tačiau žmonės nepasimetė, suprato, kad per rusiškas mokyklas ateis ir rusiška dvasia. Mieliau savo vaikus mokė prie ratalio ir išlaikė juos gyvus lietuvių bei.

Tautos blaivintojas

Valančius pamatė, kad žmonės nemaža girtuokliu ir sunkiai uždirbamus pinigus palieka smuklėse. Iš čia atsirado plati blaivybės akcija. Idėja ne jo, ne Valančiaus. Tuo metu daug kur steigėsi blaivybės draugijos. Buvo jų ir Amerikoje, Anglijoje ir Vokietijoje. Valančius pasivaino idėją ir panaudodamas savo autoritetą, mokėjo ją kuo plačiausiai pakleisti. Išstos parapijos metė gėrę degtinę, įsirašė į blaivybės draugijas.

Tai suvedė Valančių į konfliktą su dvarininkais ir rusų valdžia. Degtinės vavyklos buvo dvarininkų rankose, o jų pardavinėjimą tvarkė rusų administracija. Tiek vieni, tiek kiti turėjo nemažas pajamas. Prasidėjus blaivybės akcijai, smarkiai išstūžėjo dvarininkų ir valdžios iždas. Tada ir pradėjo pulti Va-

VYSK. M. VALANČIAUS namai Varniuose

lančių, vėliau uždarė blaivybės draugijas.

Pamokslė paminėtas blaivybės žodis buvo laikomas nusikaltime prieš valdžią. Tačiau žmonėse jau buvo blaivybės dvasia. Nors ir uždarė draugiją, bet dar ilgai blaivybė išsilaikė tautoje.

Knyga kaimiečiams

Gyvenimo realybė privertė Valančių vėl sėsti už rašomojo stalo ir rašyti knygas. Mokytų žmonių anuo metu buvo maža, ir tie buvo užsiėmę daugybe darbų. Kaimas gij, išmokęs skaityti, jautė knygos alkį. Čia ir atėjo Valančius jiems į pagalbą, aprašydamas visą eilę religinio ir pasaulinio turinio knygielių. Valančius turėjo tikrai nemažus beletristo-pasakotojo gabumus. Laikas ir darbai neleido jui išplėtoti, bet ir tai, ką jis paliko, yra verta dėmesio.

Kaip savo mokyklomis, blaivybės draugijom, taip ir savo raštais jis įėjo į plačias mases. Jis taikėsi paprastam kaimiečiui, kalbėjo jo kalba, kad kuo giliai ir plačiau pasklistų vedomosios idėjos.

Norėdamas žmones dorinti, parengti juos sunkiai kovai, rašė nemaža religinio turinio knygielių, vaizdavo šventuosius. Tie šventieji iš visų kraš-

tų buvo atkelti į Lietuvą, kad skaitytojui padarytų kuo didesnį įspūdį. Štai karalienė Elena verdasi putrą kaip ir žemaitis kaimietis. Tai ir skatino žmones sekti jų pavyzdžiais, kovoti dėl savo ištikinimų.

Pasaulietinio turinio knygelėse pirmiausia rūpi pamokyti, išaiškinti doros klausimus, parodyti, kur veda nusikalčiai. Parašė taip "Vaikų knygele", "Paaugusių žmonių knygele", "Palangos Juzė". Šioje jis perša amatų idėją.

Uždraudus spaudą ir nesant vadovėlių mokytiš namie, parašė "Antano Tretininko pasakojimus" Tai ano meto geografinis, istorijos vadovėlis, ejęs iš kartos į kartą spaudos draudimo metu.

Valančius moka gyvai ir vaizdingai pasakoti. Jis turi daug humoro, kuris eina per visas jo knygas. Net šventuosius vaizduodamas, į jų pokalbius įveda nemaža juokų. Štai Romos ciecorius klausia šv. Gordijų: "Ar esi krikščionis?" Ir šis atsako: "Esu, ką veiksi nebuves". To skaidraus humoro pilna visur. Tai ir buvo viena iš savybių, traukusių žmones skaityti jo knygas.

Daukantas ir Valančius

Savo veikla ir savo įtaka žmonėms Valančius tikrai užima va-

VYSK. M. VALANČIAUS paminklas Varniuose.

Išpėjimas buvo duotas laiku

P. Žičkus

„Užpulti šaukiamės kareivio ir Dievo pagalbos. Pavojui praėjus, kareivį keikiame, o Dievą pamirštame“. Šiais žodžiais Winston Churchill pasakė didžią tiesą. Visi gerai prisimename, kad Lietuvos bažnyčios niekada nebuvo taip perpildytos žmonių kaip 1941 per pirmąją bolševikų okupaciją. Bažnyčioje galėjai matyti ne tik praktikuojančius katalikus, bet ir tokius, kurių ryšys su bažnyčia buvo užsibaigus gal net su vaikystės ar jaunuolio metais, arba tik gyvenimo verčiamas, kaip krikštynos ar vestuvės, atvedavo į Dievo namus. Toje sunkioje valandoje visi mūsų didieji draugai (jei iš viso tokių turėjome), kurie turėjo stipresnę kumštį nei mūsų okupantas, buvo užsiėmę savo reikalais, mus pamiršo ir paliko likimo valiai, o vėliau net pavertė derybų objektu. Jokios pagalbos ir jokios vilties iš niekur nesimatė. Liko tik bažnyčia ir Dievas, bet ir jie buvo persekiojami. Čia žmogus nors malda galėjo ati-

daryti savo širdį, pasiguosti ir nusiraminti. Ir ėjo žmonės į bažnyčias, meldėsi ir guodėsi savo vargais Aukščiausiam. Ir bombų krušoje, kai milžiniškos mūsų sienos skraidė kaip degtųjų dėžutės, kai griuvėsiai laidojo tūkstančius žmonių, tikintysis darė kryžiaus ženklą ir tarė maldos žodžius.

Vokietijoje, Bayreutho sunkių darbų kalėjime, buvo laikomi daugiausia čekai politiniai kaliniai, kur ir šių eilučių autoriui teko tada būti ir kovot su bado ir kančios mirtimi. Karas ėjo prie pabaigos, ir vokiečiai jau nebeturėjo jokios vilties laimėti. Tada tarp kalinių buvo paleistas gandas, kad visi politiniai kaliniai, kurie matė vokiečių baisias žiaurības, bus sulikviduoti. Viena ryta buvo pranešta, kad ateis katalikų kunigas ir visi kaliniai, kurie nori dalyvauti pamaldose, turi rinktis kalėjimo didžiausio pastato pastogėje. Prisirinko pilna pasto-

gė kalinių. Mačiau ten neti ir nekatalikų ir net tų, kurie garbino Staliną ir juokėsi iš tikėjimo. Kada kunigas pasakė, kad dabar yra labai rimta valanda ir kad Sv. Tėvo yra leista, kurie gailisi už nuodėmes, duoti komunią ir be išpažinties. O jei kurie išliksią gyvi, išpažintį turėsia atlikti vėliau. Tas labai sujudino kalinius. Kai kurių skruostais riedėjo ašaros. Ne vienas ir iš Stalino garbintojų suklypo ir paskendo didžiame susimastyme, o vėliau ir šv. Komuniją priėmė.

Tai reiškia, kad didžios nelaimės atveju žmogus tikrai ieško Dievo ir Jo pagalbos. Ir kaip paprastai, nelaimė praėjus, vėl daug kas užmirštama ir vėl paskęstama kasdieniuose reikaluose.

1917 liepos 13 Fatimoj pasirodžiusi Marija trims mažiems vaikams pasakė: „... aš noriu, kad Rusija būtų paaukota mano Nekalčiausiajai Sirdžiai ir būtų įvesta kiekvieno mėnesio pirmą šeštadienį atgailos Komunija. Jeigu mano prašymas bus įvykdytas, tai Rusija atsivers ir bus taika, o jeigu ne, tai ji (Rusija) išplatins savo klaidas visame pasaulyje, prasidės karai ir Bažnyčios persekiojimai; daugelis gerųjų bus sunaikinti, Sv. Tėvas turės daug kentėti, keletas tautų bus sunaikinta... Pagaliau mano Nekalčiausioji Sirdis triumfuos. Sv. Tėvas paaukos man Rusiją, kuri atsivers ir pasaulis turės taiką“

Komunistai valdžią Rusijoje paėmė tik 1917 lapkričio mėn., gi tie trys vaikučiai jau tų pat metų liepos mėn. girdėjo Marijos balsą, kad Rusija išplatins savo klaidas visame pasaulyje. Ir ką mes matome šiandien, po 40 metų? Karai vyksta, ištisos tautos baigiamos sunaikinti. Komunizmas savo sėklą sėja visame pasaulyje. O juk toji pranašystė buvo tada, kai komunistai neturėjo jokios valdžios ir tada, tur būt, niekas nesitikėjo ir net nesvajėjo, kad komunistai sukurs tokią baisią imperiją, pasidarys tokie galinai ir savo mokslą galės išplatinti taip plačiai. Ar toji pranašystė nevirto šiandien tikrove?

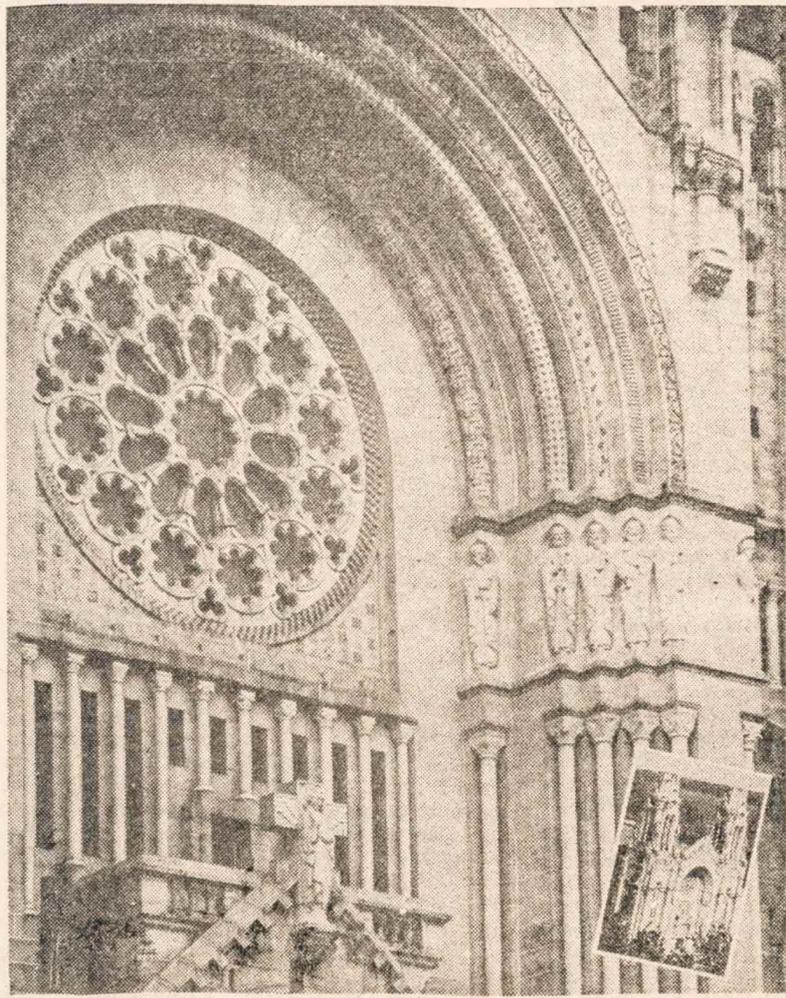
Jeigu kai kurių iš mūsų tikėjimas ir yra gerokai aptrauktas dulkėmis, tai nors tiek pagalvokime, kad šiandien pasaulyje katalikų skaitoma apie 470 milijonų, kad jų vienokia ar kitokia laikyvena ir darbai gali turėti didelės reikšmės ir mūsų brangios Tėvynės likimui. Juk mes visi baiminamės, kad didieji, rūpinamiesi daugiausia savo valstybių reikalais, nenumotų lengva ranka mūsų mažųjų neaukštus. O juk mes galime savo darbais, savo tikėjimu ar net savo didele demonstracija atkreipti dėmesį į mus. Tai jau bus padaryta labai daug. Gi tikintieji ras dar dvasinį pasitenkinimą ir atpildą.

Karo kaltininkas...

(Atkelta iš 3 psl.)
von Clausewitz pasakytu: nesipriešinkite, tai karo ir nebus. Bolševikai tai kartoją savo propagandoje. Jie du dalykus labiausiai pabrėžia: viena, komunizmui negalima atsispirti; antra, kad tie, kurie spiriasi ir spirsis, bus palaidoti. Ir dėl to, jie patys būsią kalti...

Taigi, meskite atominių bandymų, negaminkite visai ginklų, nelaidekite raketų, o visą — pasiduokite. Tada visur bus taika, kaip yra atsitikę su Baltijos valstybėm. Žmonės nežus fronte, bet žus kalėjimuose, koncentracijos stovyklose, varge, kančioje ir priespaudoje; bus susaudyti nešaudžiusieji ir bus nukankinti pasidavusieji.

Clausewitzo „karo filosofija“ bolševikai dabar remia savo „taikos propagandą“.

SV. ONOS de BEAUPRE šventovė, Kanadoje, 300 metų sukakties minėjimas pradėdamas geg. 4.

KVIEČIAM RUOSTIS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESUI

Jau nedaug laiko beliko iki Amerikos lietuvių kongreso, kuris šaukiamas birželio 27 ir 28 Bostone. Kongreso tikslas yra konsoliduoti Amerikos lietuvių jėgas ir pasisakyti svarbiausiais Lietuvos laisvinimo klausimais. Kad šitas tikslas būtų pilnai įvykdytas, reikia sukurti visos Amerikos lietuvių organizacijoms, draugijoms, sambūriams ir sąjūdžiams ir stengtis į kongresą pasiųsti savo delegatus. Nuo to, kaip plačiai kongrese bus atstovaujama Amerikos lietuvių visuomenė, priklausys

jo pasisekimas ir jo nutarimų reikšmė.

Todėl visos Amerikos lietuvių organizacijos, kurios iki šiol dar kongresui nepasiruošė, yra prašomos neatidėliojant atlikti šiuos žingsnius:

1. išrinkti ar paskirti į kongresą delegatus (vadovaujantis taisyklėmis, kurias Alto Vykdamosis Komitetas išsiuntinėjo lietuvių kolonijoms balandžio mėnesį);
2. aprūpinti savo delegatus įgaliojimais (mandatais) ir jų nuorašus tuoj pat pasiųsti kon-

greso rengimu besirūpinančiam Bostono Alto skyriui, kurio adresas yra toks: Lithuanian American Council of Boston, 636 Broadway, So Boston 27, Mass.;

3. paskirti pinigines aukas, kurias delegatai organizacijų vardu įteiks kongresui.

Sia proga primename, kad išrinktieji ar paskirtieji į kongresą delegatai nedelsdami užsisakytų Statlerio viešbutį, kuriame vyks kongresas, kambarius. Viešbučio adresas: The Statler Hilton, Park Square at Arlington St., Boston 17, Mass. Užsiskaitant kambarius, būtina reikla pažymėti, kad užsakytojas yra delegatas į Amerikos lietuvių kongresą. Geriausia vartoti viešbučio pagamintas atvirutes — Business Reply Cards, — kurių galima gauti Bostono Alto skyrių arba Alto centre Chicagoje.

Taip pat primename, kad organizacijos ir asmenys, kurie nori pateikti kongresui naujus sumanymus bei pasiūlymus, juos raštu atsiųstų Alto centrui ne vėliau, kaip iki birželio 10.

Gyvename svarbų politinį laikotarpį. Ateities kova už Lietuvos laisvę gali pareikalauti iš mūsų visų jėgų įtempimo. Gausiai ir vieningai dalyvaudami Amerikos lietuvių kongrese, pademonstruokime pasauliui savo jėgą ir savo pasiryžimą testuoti kovą su rusiškoju imperializmu tol, kol okupanto junga nešanti Lietuva vėl bus laisva.

Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdamosis Komitetas

NEW HAVEN, CONN.

Kun A.E. Cradeckas, sv. Kazimiero parapijos klebonas, po sunkesnės operacijos ir ligoninėje išbuvęs 5 savaites, sugrįžo į namus. Parapiečiai džiaugiasi ir linki klebonui visiškai pasveikti. Ligoninėje gulint jis buvo pažįstamų gausiai lankomas.

Motinos diena

Primenama visom sv. Kazimiero parapijos katalikų draugijų narėms moterims ir merginoms, kad Motinos dieną, Gegužės 11, eis bendrai sv. komunijos per 9:15 val. mišias. Visos narės prašomos susirinkti kiek anksčiau parapijos svetainėje, iš kur bendrai bus einama į bažnyčią. Bus pagerbia dangiškoji Motina ir prisiminta visų gyvov ir mirusių motinų.

Rūtvilė

WORCESTER, MASS.

Kun. Jono Bakano ir choro vedėjo Ipolito Nauragio rūpesniu Verbų sekmadienį sv. Kazimiero bažnyčioje išpildyta T. Dubois kantata. „Septyni paskutinieji Kristaus žodžiai“. Pilna bažnyčia žmonių maldingai susikaupimu klausė kun., Jono Jutkevičiaus aiškinimo kantatos žodžių. Solistai — Anele Thompsonienė, dr. Steven J. Starr ir Raymond A. Galipeau — su giliu įsijautimu atliko savo dalį.

Po pamaldų kleb. kun. J. Bakanas iškėlė vaišes choristams ir kvietimui svečiams. Seselės kazimierietės gražiai išpuošė stalus žalumynais, o užkandžius ruošė ir viską rūpestingai tvarkė Marcelė Watkins su savo uoliom talkininkėm — Anele Mitchell, M. Patinskiene, Murmonienė, Ivaškiene, M. Pikteliene, O. Ridikiene, Liubauskaitė, A. Valinskienė, O. Bendorienė ir Gribauskienė.

Parapijos biuletenis

Kun. J. Bakanas, dar neseniai paskirtas sv. Kazimiero parapijos administratorius, jau spėjo įvesti keletą pagerinimų. Vienas iš naujų — tai savaitinis parapijos tvarkraštis. Kitos parapijos seniai turi tokius „biuletinius“, tik pas mus iki šiol nebuvo, o reikalas buvo būtinas. Žmonėms jie patinka, o kunigams duoda progą paskirti daugiau laiko pamokslams.

Rekolekcijos

Balandžio 20 gražus burys sąjungiečių iš 15-tos kuo-

pos suvažiavo į Putnam Conn. vienos dienos rekolekcijoms. Gaila, kad daugiau moterų nepasinaudojo ta proga.

Motinos minėjimas

Motinos diena artėja, Moterų Sąjungos 5-toji kuopa uoliai ruošias minėjimui. Kaip ir visuomet, per užprašytas sv. Mišias 9:45 iš ryto, narės bendrai priims sv. Komuniją.

Meno ratelio vadovas Jonas Beinoris ir Genavitė Kanė, sąjungiečių choro vadėja, deda visas pastangas, kad Motinos dienos programa gegužės 11 visais atžulgais pasisektų.

Minėjimas įvyks sv. Kazimiero salėje 4 val. p.p. Visi nuoširdžiai kviečiami atsilankyti. Įėjimas laisvas.

Mirė

Šiomis dienomis mirė buvusi sąjungietė, Julė Karalienė, laidotuvių direktoriaus Petro Karaliaus (Caroll) motina. Iškilmingai palaidota Notre Dame kapinėse.

Pirmojo karo veteranas, Vladas Mingila mirė balandžio 24 po ilgos ligos. Jaunystėje Vladas reikėsi baletristikoj Kadagučio slapiavardžiu ir dažnai rėmė Darbininką ir Amerikos Lietuvių savo raštais. Jo scenos veikala „Gyvenimo Verpete“ buvo mėgiama ir savo laiku gan dažnai veidinamas. Palaidotas Notre Dame kapuose.

Mirusiųjų šeimoms reikiame gilia užuojauta.

KAD LIETUVA ATGAUTŲ LAISVĘ...

Lietuvos vyskupai, susirinkę Romoje, 1951 gegužės 13 paaukojo Lietuvą ir viso pasaulio lietuvius Nekalčiausiajai Marijos Sirdžiai, ir paskyrė gegužės 13 Nekalčiausios Marijos Sirdies Lietuvių Tautos Karalienės Nuolatine švente.

Jau septinti metai kaip gegužės 13 yra švenčiama kaip Viso Pasaulio Lietuvių Maldos ir Atgailos Diena už Lietuvos Laisvę ir Pasaulio Taiką.

Kiekvienas atšveskime gegužės 13 Nekalčiausios Marijos, lietuvių tautos Karalienės, šventę. Ši šventė tebūnie viso pasaulio lietuvių Maldos ir Atgailos Diena už Lietuvos Laisvę ir Pasaulio Taiką.

Kun. Albertas Kontautas
Mėlynosios Armijos lietuvių Sąjūdžio dvasios vadas

NEKALTO PRASIDĖJIMO SESELĖM PADĖKA

Lietuvių Bendruomenės New Jersey apygarda savo metinėm apylinkų atstovų suvažiavime, svarstydami lietuviybės išlaikymą mūsų priaugančiam jaunime, rado, kad šiame lietuviškos kultūros išlaikymo darbe yra labai daug pasiūlytų Nekalto Prasidėjimo seserys, kurių centras yra Putnam, Conn.

Lietuviybės išlaikymo darbe jos reikišiai įvairiai: organizuoja vasaros stovyklas mergaitėm spausdina stovyklos metu pačių mergaičių prirašomą ir redaguojamą laikraštėlį, ruošia stovyklautojoms literatūros vakarus, kuriuose pasirodo ne tik mūsų literatai bei poetai su savo rašytais ir gyvais žodžiais, bet ir pačios stovyklautojos įsijungia į programą. Taip metai iš metų be sustojimo jos kaupia jėgas Lietuvai gelbėti.

Taip pat Nekalto Prasidėjimo seserys spaudina vienintelį ir patį nuostolingiausių vaikų laikraštį Eglutę, kuriame mūsų jaunieji turi progos pasireikšti.

Už jų lietuvišką veiklą ir kultūros puoselėjimą priaugančiam jaunime, suvažiavimo dalyviai išreiškia nuoširdžią padėką. L.S.

KUR GERIAUSIAI PRALEISTI ATOSTOGAS?

Aišku, kad geriausiame Cape Cod Osterville, Mass. kurorte, naujai atidarytoje lietuviškoje

AUDRONĖ

87 East Bay Road, Osterville, Cape Cod, Mass.

Ištaisinga vila, erdvūs kambariai, 5 vonios, didelis salonas ir valgomos kambarys, 2 dengtos verandos, kur ir blogam orui esant galima įdomiai praleisti laiką ir pailsėti. Puikūs 2 akrų privatus parkas — pušynas.

Geras lietuviškas maistas ir aplinkuma

KAINOS MINIMALIOS — \$40-\$50 DOL. ASM.

Vaikams iki 10 m. pusę kainos. Studentams nuolaida. Lengvai pasiekiami visom susisiekimo priemonėm. LEKTUVU iki Hyannis. TRAUKINIŲ iki W. Barnstable (arba Hyannis). AUTO Route 6 iki R 149 ir iki Osterville Cape Cod, Mass.

Kreiptis iš anksto (nuo gegužės 1 d.):

AUDRONĖ, c/o Dr. E. Jansonas, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

IŠ VISUR

● A. Landsbergio drama „Vėjas gliuosniuose“ vaidinama Chicagoje gegužės 10 d. veikalą režisuoja Algimantas Dikinis, dekoracijas piešia dail. A. Valeska. Veikalas vaizduoja vieną momentą iš sv. Kazimiero gyvenimo, statomas ryšium su sv. Kazimiero sukaktimi.

● Kanadon praeitais metais įvažio 168 lietuviai. Daugiausia imigravo iš Anglijos, Vokietijos ir Australijos.

● Lietuvių namus Kanadoje turi šios kolonijos: Torontas, Edmontonas, iš seniau klubus turi Montrealis ir Winnipegas. Dabar didelius namus įsigijo Hamiltonas. Jiems pirkti buvo sudaryta Namai kaštavo 173,000 dol. akcinė bendrovė ir įmokėta 65,000 dol.

● Balfo seimas šaukiamas šiais metais lapkričio 22-23 d. Newarke, N. J.

● Liet. Enciklopedijos XIII tomas jau atspausdintas ir išsiuntinėtis skaitytojams.

● Danijoje yra maža Lietuvių bendruomenė. Balandžio 12 buvo visuotinas jos narių susirinkimas Kopenhagoje. Išrinkta valdyba ir apsvarstyti kiti reikalai. Kopenhagoje lietuviai turi vieną užteigios vietą, kur kas antrą ir ketvirtą mėnesio antradienį susirenka, paskaito laikraščius, žaidžia stalo tenisą.

● Jeronimas Kačinskas, buvęs sv. Petro liet. parapijos vargonininkas Bostone, jau įsikūrė naujoje vietoje netoli Chicagos ir vargoninkauja vienoje iš didžiausių sv. Jono Krikštytojų parapijų. Jo dabartinis adresas: 1749 Davis Ave., apt. 9, Whiting, Ind.

● Chicago universiteto patalpose rengiama lietuvių dailės paroda, kurioje dalyvauja A. Galdikas ir A. Dargis. Parodą rengia Lietuvių Klubas ir L. S. Santara.

● Liet. Kat. Moterų draugija įsikūrė Rio de Janeiro mieste Brazilijoje. Išrinkta valdyba: pirm. A. Saurusaitienė, vicepirm. — A. Dubauskienė, sekret. — B. Kutkaitė — Silvienė, izd. E. Gepukaitienė, knygyninkė S. Dutkienė, reikalų vedėja S. Kuzelienė, valdybos narė U. Gaulienė.

● Liet. Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencija šaukiama Chicagoje gegužės 30-31 d. d. Jaunimo centre.

● Detroito lietuviai ruošiasi įsigyti Lietuvių namus. Tuo reikalu buvo sušauktas susirinkimas, kuris išrinko specialų komitetą. Namus numato įsigyti bendruomenės vardu. Norima nupirkti priešais sv. Antano bažnyčia kadaise lietuvių pastatytus namus, kuriuos Hispana Unida organizacija dabar sutinka parduoti už 65,000 dol.

● Kennebunkporte, Maine, berniukų vasaros stovykla pradės veikti birželio 28 ir užsidarys liepos 26. Norintieji galės pasilikti ir ilgiau.

● Inž. M. Ivanauskas surengęs didelę Lietuvos architektūros parodą Sao Paulo, Brazilijoje, nori šiais metais surengti apžvalginę sv. Kazimiero parodą.

● Australijos lietuviai, atžymėdami savo įsikūrimo dešimtmetį, rengiasi išleisti platų metrašį, kuriame būtų pavaizduotas jų gyvenimas naujame kontinente.

● Vytautas F. Bielajus San Diego, Calif., leidžia žurnalą „Viltį“ — Hope, skirtą folklorui. Per metus išėina 5 nr. Leidžiamas anglų kalba.

Mažos istorijos apie didelius žmones

Heilbronne, Vokietijoje atidarė gimnaziją prezidento Heuso vardu. Atidaryme dalyvavo ir prezidentas ir kalboje pasidžiaugė, kad 1944 gimnazija sudėgė, nes tokiu būdu dingo dokumentai, kurie rodė, jog Heusas trijų savaičių laikotarpį du kartu sėdėjo kalcerijoje.

Vokietijos kancleris Adenaueris, 82 metų, ir dabar dar gana pasisiūlymų sudaryti "laimingą porą". Sekretorė paklausė, kur tokius laiškus dėti. "I nepuolimo paktų pasiūlymo" byla. — juokdamasis atsakė Adenaueris. O tuos laiškus, kuriuose raginama skubėti su atsakymu, nes jam tiek ir tiek metų... patarė dėti į "ultimatumų" bylą.

New Yorko majoras Wagneris paragina gaminti mažesnius automobilius, nes sunku dabartinius gatvėje pastatyti. Po tokio pareiškimo vienas smalsuolis tuojau nuvyko ir išmatavo Wagnerio automobilį, kuris pasirodė nepaprastai ilgas—6 metrų.

Anglijos vienas laiškas paskelbė pasipiktinimą, kad karalienė Elzbieta ir princesė Margarita įdėjusios su per trumpais sijonais. Tuojau suinteresuotieji karališkos šeimos padornumai puolėsi matuoti foto nuotraukose ir viską nuramino — sijonai buvę 5 centimetrus žemiau kelių. Taigi, tvarkoje.

Romoje policija įsakė krautuvininkei Zoli išimti iš lango tokį skelbimą: "Dėmesio! Sezonas baigiasi. Pas mane visa galite pirkti per pusę pigiau. Zoli". Policija pastebėjo, kad tai esą sąmoningas įžeidimas ministerio pirmininko Zoli, kurio valdymo sezonas baigėsi su rinkimais. Bet ministeris pirmininkas įsakė aną skelbimą vėl lange išstatyti sakydamas: "Tai pasitarnauja mano rinkimams, nes kas visa žada per pusę pigiau, tikrai bus išrinktas".

Menka paguoda Miuncheno paveikslų parodoje vienas dailininkas nusiskundė, kad jo paveikslas per aukštai pakabintas. Draugas suramino: "Nesirūpink, kritikai jį nutrauks žemyn, ir tai yra tikras dalykas".

Prašome atleisti Vakarų Vokietijos žurnalistas besilankydamas Maskvoje susirgo ir buvo paguldytas bendroje nešvarioje palatoje. Po dienos jį perkėlė į atskirą, šviesų ir švarų kambarį. Be to, gydytojas atspasė: "manėme, kad tamsta esi komunistas ir ryti Berlyno".

PAREMKIME, KURIE MUS REMIA Primename mieliems skaitytojams, kad kreiptų dėmesį į šiam laikraščyje dedamus skelbimus. Skelbdamiesi mūsų laikraščyje, jie prisideda prie mūsų laikraščio išlaikymo; todėl yra verta, kad ir j juos būtų atsižvelgta. Be to, skelbimai yra ir pačių skaitytojų patogumui: perskaičius skelbimus, nereiks sukti galvos, kur pirkti, parduoti ar išnuomoti.

Darbininko Leidėjai. GAL NOI BUTI PABAISA?... Įsigyk tokius akinius, kurie čia demonstruojami Los Angeles. Viršutinis rėliškia "vampyrų", o apatinis "drugelį".

„Angelas Dievo“ teisme

Paryžiuje 1931 metų rudenį pas garsų advokatą Raymondą Hubertą užėjo jauna ligota moteris.

— Mano vyras. — kreipėsi ji. — kaltinamas nužudęs mano senele. Jis sėdi Saint Brieuc kalėjime, Bretanijoje. Prašau man patikėti, kad buvo geras vyras ir rūpestingas tėvas. Jo gynėju yra St. Brieuc advokatas, bet mano vyras jo nenori ir nesileidžia į kalbas. Ar tamsta nesutiktum mano vyrą ginti?"

Raymondas Hubertas buvo daug žmonių nuo mirties apgykęs, bet tą, kurį dabar sutiko ginti, atrodė, kad nebus galima iš mirties sprendimo ištraukti. Tai buvo jaunas vyras Gustavas Kohleris iš Pragos. Paryžiuje dirbo modistu vienoje siuvykloje. Uždirbo neblogai Susipažinęs su jauna mergaitė, našlaitė, ją pamilo ir vedė. Iš giminių ji turėjo senutę Bretanijoje. Prancūzijos pamary, kuris yra žinomas gyventojų tvirtu katalikiškumu. Senutė Bretanijoje St. Ygeaux, turėjo nedidelį ūkį, bet būdama kruopšti ir šykšti turėjo susidėjusi ir kiek pinigų.

Gustavo Kohlerio žmona jau buvo susilaukusi kūdikio. Nestipri jos sveikata dar pablogėjo. Gydytojai rado džiova ir patarė vykti sanatorijon. Žmona pasakė tai vyviui, bet ir pastebėjo, kad ji negalinti iš namų išvykti: mesti darbą, palikti vaiką ir vyrą. Vieno vyro algos neužtektų atskirai gyventi ir dar gydytis. Gustavas visai suko galva. Bandė lošti arklų lentynėse, prašė siuvykloje jam duoti daugiau darbo. Nieko neišėjo. Tada jisai prisiminė senutę. Prašyti paskolinti? Ne, ji buvo titnagas.

Gustavas išvyko iš namų pasakęs žmonai, k.d bandysias pasiekti Praga. Tėvas jam palikęs namuką ir baldus. Jis viską parduosiąs ir grįšias. Bet kai pargrįžo, atsivijo policija ne iš Pragos, o iš St. Brieuc. Senutė rasta su suskaldyta galva. Pas Kohlerį rasta auskiniu senutės pinigėlių. Dar prisistatė liudininkas—kaimynas, kuris matė Gustavą Kohlerį išeinant iš senutės namų.

Kai advokatas Raymondas Hubertas nuvyko į teismą 1932 sausio mėn., teismo rūmai buvo apgulti pasipiktinusių žmonių. Jie visi šaukė: "Mirties svertimšaliui, žudikui". Teismo procesas taip pat kryo į mirties sprendimą. Ką turėjo daryti adv. Hubertas?

Kalėjimo celėje aplankęs kaltinamąjį, pamatė pas jį Marijos statulėlę. Vadinasi, katalikas. "Man reikia jį prikalbėti, kad

GAL NOI BUTI PABAISA?... Įsigyk tokius akinius, kurie čia demonstruojami Los Angeles. Viršutinis rėliškia "vampyrų", o apatinis "drugelį".

prisipažintų", pagalvojo advokatas, "kitaip negalėsiu nuo giljotinos išgelbėti". Advokatas turėjo dar galvoje, kad viešas prisipažinimas turis paveikti pamaždžius Bretanijos žmones. Advokatai pavyko išgauti kaltininko prisipažinimą, bet tas joku būdu nenorėjo pasisakyti teisme.

— Žiūrėk, — įtikinėjo jį advokatas, — jei nepripažinsi, tai aš neturėsiu į ką atsiremti. Aš negalėsiu teismo įtikinti, kad buvai labai susirūpinęs žmonos sveikata, ieškojai visur paskolinti pinigų, prašei jų ir senutės, bet kai atsisakė skolinti, nesuivaldei... Tu to nenorėjai. Atgi tu norėjai?

— Ne, — apsiplėlė ašaromis Gustavas, — ne!

Advokatas galėjo teismui pareikšti:

— Prašyčiau dar išklausti kaltinamojo žodžio. Jis nori viešai išpažinti savo kaltę ir prašyti Dievą atleidimo.

Kadangi ligi tol kaltinamasis spyrsėsi ir gynėsi, tai visi buvo nustebinti atviro išspasakojimo. Teisėjai buvo giliai paveikti. Tačiau prokuroras tebereikalavo mirties sprendimo. Kuo jį turėjo atremti adv. Hubertas?

Kai jisai pakilo kaltinamojo ginti, iš šv. Stepono katedros pasigirdo varpu skambinimas. Buvo skambinama "Angelas Dievo"

— Klaupkis! — pakuždėjo advokatas ginamajam, o prisieksusių teisėjų paprasė:

— Leiskite jam pasimelsti. Ir man leiskite kartu priklaupyti ir prašyti atleidimo Dievą, kuris pasigaili ir pačių didžiausių nusikaltėlių.

Atsiklaupė ir valstiečių minia, susirinkusi į teismo salę. Kai varpai nutilo, advokatai jau buvo lengva prašyti žudikui pasigailėjimo. Prisiekusių teisman nusprendė 10 metų kalėjimo. Po kelerių metų buvo paleistas už gerą elgimąsi: Nuo mirties jį išgelbėjo suskambėjęs teisme "Angelas Dievo", o adv. R. Hubertas dar kartą turėjo laimės pasirodyti stipresnis už giljotiną. (N. Sw.)

DR. LEO DONNELLY (Detroit, Mich.) suimtas už žmonių prigaudinėjimą. Jis duodavo ligoniam įvairių vaistų, bet juose nieko kito nebuvo, kaip tik distiliuotas vanduo ir vitaminai.

HARTFORD, CONNECTICUT

Vyrų choras ir šiais metais ruošia metinį savo koncertą. Choras lietuvių visuomenės mėgiamas. Anksčiau buvusių koncertų metu svečių gausiai būdavo ir iš aplinkinių kolonijų.

Koncerto programoje dalyvauja solistas Arnoldas Voketaitis. Šis nuolat spaudoje užtikamas, plačiai ir palankiai vertinamas dainininkas, nors yra kilęs ir nuolatos gyvena New Havene, tik už kelių dešimčių mylių nuo Hartfordo, bet lietuviams Hartforde pasirodys pirmą kartą.

Taip pat programoje dalyvauja ir mišrus choras.

Chorams vadovauja muz. Jurgis Petkaitis. Jis mokėsi Austrijoje, o Hartforde baigė Julius Hart vardo muzikos kolegiją. Atliekamą nuo vargonininko pareigų laiką jis skiria chorams ir jaunomenei, gaivindamas juose lietuviška dainą.

Seimos daktaras

Ponios Tokienės susirgo gerai penimas, sukuojamas ir prausiamas mopsiukas. Ji tuojau paskambino savo šeimos daktarui ir paklausė:

— Ar tamsta gydai ir gyvulius?

— Taip, — atsiliepė daktaras — o kas tamstai sofa?

Koncertas įvyks Lietuvių Klubo salėje, 227 Lawrence str., gegužės mėn. 10 d., 7 val. vak. Po koncerto, šokiai. F. B.

Padėka

Trečiadienį, bal. 23, mirė ir šeštadienį, bal. 26 buvo palaidotas, sulaukęs tik 44 metų, mūsų sūnus Edvardas. Paliko didžiausiamė nuliūdime tėvus, broli, žmoną ir dvi dukrytes. Didžiausia mūsų padėka priklauso gerb. kleb. prel. J. Ambotui, kunigams: Benisevičiui, Karlui ir Diljonui už atlaikymą gedulingų pamaldų ir laidotuves; muzikui Jurgiui Petkaičiui ir jo vyrų chorui už gražų giedojimą per pamaldas bei poniai Miniukienei. Dėkojame už šv. Mišyvių aukas, gėles, maldas bei dalyvavimą laidotuvėse šv. Jono bei kitoms draugijoms, piliečių beivyrų klubams ir visiem, kurių negalime suminėti. Nuoširdi padėka priklauso poniai Karlonienei ir jos įstaigai už suteiktą profesinį patarnavimą.

Nuliūdę: Tėvai: Jonas ir Rozalija; brolis Jonas; žmona Julija ir dukrelės: Loreta ir Beverlė Mončiūnai.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ

MALDAKNYGES		Mėnuo vadinamas medaus, Nelė Mazalaitė, 220 p. 2.50	
Sveika Marija kun. St. Yla	\$2.50	Mistiniame sode, atsiminimai, kan. M. Vaitkus, 207 psl. 3.00	
Viešpaties Angelas, kun. A. Sabaliauskas, raud. 2.00		Kur bukūzė s' manota, A. Valčiulaitis 2.00	
de luxe 4.50		Petras ir Liucija, R. Rolland, 112 p. 1.20	
Apsaugok Auksčiausias, kun. dr. P. Aleksa	1.00	Tipelis, humoristinis romanas, Pulgis Andriusis, 240 p. 3.00	
Jaunuolių maldos, kun. A. Kirvelaitis, auks. balt. 2.50		Audra Zemaičiuose, Vl. Andriukaitis, 218 p. 2.20	
Atlaidų šaltinis	4.00	Didvyrių žemė, Karolė Pažeraitė 1.00	
Būk mums madosus, kan. F. Bartkus, 413 p. 2.00		Gabija, metraštis 6.00	
RELIGIJA IR FILOSOFIJA		Raudoni batukai, J. Savičkas, 134 p. 1.50	
Naujasis Testamentas	2.00	Sustikimas, J. Geilius, 155 p. 1.50	
Saulės giesmė, A. Macelna, 454 p. 5.00		Don Kamilius pasaulis, 324 p. 3.00	
Didysis inkvizitorius, A. Macelna, 222 p. 2.00		Eldorado, apysakaitės ir vaizdeliai, 150 p. 1.80	
Marija kalba pasauliui, G. de Fenesca, 264 p. 2.00		Valentina, A. Valčiulaitis, 142 p. 2.00	
Prašausytės apie pasaulio galą, prel. P. Juras, 111 p. 1.00		Siela už sielą, D. Pila, 304 p. 2.00	
Džiauliois gyvenimu, O. Sweet Marden, 72 p. 0.70		Algimantas, V. Pietaris, 267 p. 2.00	
Sventas Antanas išduvetis, Nello Vian, 145 p. 1.00		Gyvačių lizdas, Pr. Mauriac 2.60	
Atetinis Mėlele, St. Šalčiauskis 3.00		Pabučiavimas, J. Grušas 1.50	
Prie višies kražaus, kun. J. Prunslis, 139 p. 1.50		POEZIJA	
Laisvė ir bėtis, J. Grinius, 151 p. 2.00		Kristaliniam karste, J. Aistis 2.00	
Milžinas, didvyrio įvyntasis, Pr. Ga'damav'as, 273 p. 2.00		Konradas Valenrodas, A. Mickevičius, 97 p. 1.50	
Sventasis Kazimieras, Z. Ivinskis, 220 p. 3.00		Sventieji akmenys, F. Kirša, 112 p. 1.50	
Aušros žvalgė, Martos poezijos autologija, A. Tyruolis 2.60		Ptapai (jrista), J. Kėkštas, 141 p. 3.00	
Amžinoji auka, kun. V. Pikturna 1.00		Lauky lepsnos, A. Tyruolis, 44 p. 1.00	
Jaunystės maršas, jaunimui skirta knyga, Alfa Sušinskas, 260 psl. 2.00		Atviros maršos, L. Andriekus, 136 p. 2.00	
LIETUVOS ISTORIJA IR GEOGRAFIJA		A. Gustaitis, 144 p. 2.20	
Kovose dėl Lietuvos, II d., St. Raštikis 7.00		Dailčiai ir nuo-fikos, L. Žitkevičius 1.00	
Krivtuočiai I, II ir III t., H. Štenkevičius — po 3.50		Karaliai ir šventieji, E. Tumienė 2.00	
Lietuvos valdų albumas, V. Augustinas (Lietuvos archyvas (bolševizmo metai), 426 p. 1.50		DRAMA	
Vystuopo Valančiaus biografijos bruožai, Vac. Biržišta, 100 p. 1.00		Zvakidė, Darbininko premijuota drama, A. Škėma 2.00	
Smuikloji tautosaka, patarlės, priežodžiai, posakiai, J. Mingirdas, 182 p. 3.00, jrista 3.50		Gims tautos genijus, L. J. Voicokauskas, 80 p. 1.50	
Cesloras Saenauškas, J. Žilvičius, 127 p. 2.00		Ziurkių kamera, J. Grinius, 120 p. 1.50	
Nepriklausomos Lietuvos pinigai, J. Karys 5.00		MUZIKA	
BELETRISTIKA		Missa in honorem Imm. Cord's 1.50	
Smilgalelių akvarijė, Draugo premijos romanas, P. Jurkus 5.00		Lietuviška muzika, C. Sasnauskas, 123 p. 3.50	
Anoj pusėj ežero, P. Andriusis, 101 p. 1.50		Kalėdų balsai, 30 giesmių Kalėdom 1.00	
DARBININKO ADMINISTRACIJA		VAIKŲ LITERATURA	
910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.		Va'ku knygėlė, vysk. M. Valančius, 155 p. 1.80	
		Pasakos, Haufas, 93 p. 1.25	
		Baltasis vilkas, K. Binkis, 36 p. 1.00	
		Lapės pasaka, V. Pietaris, 96 p. 1.10	
		Po raganos kirviu, J. Jankus, 101 p. 1.50	

Vilnonės Medžiagos Lietuvon

Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UKRPAČIO RUSIJOJE!

Pastabiskit jiem vilnones atlaikas suknelėm, eilutėm, apsiaustam

Muitas už vilnonės atlaikas yra mažesnis, negu už pasiūtas suknelė Vilnonės medžiagas iš ritinai ir atlaikas pačiom prieinamiausiom kainom visam miest- loms siūlo 3 stambius krautuvis

S. BECKENSTEIN, Inc.,

118-125-130 ORCHARD ST., cor. Delancey, NYC. GR. 5-4525

S. Beckensteino krautuvisė kabinama rusiškai, lenkiškai ir ukraiškai KRAUTUVES ATVIROS KASDIEN, IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS SESTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

MEDŽIAGOS Į LIETUVĄ

Turime medžiagų vyrų ir moterų rūbams; vilnonės bei šilkinės medžiagos moterų suknelėms ir skaroms.

Visa, ką norite siūsti į Lietuvą gausite:

I. CIGMAN, INC.

161 Orchard Street, New York 2, N. Y. Telef. GR 5-0160

Kalbame rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir lietuviškai. Atdara šiokiadieniais, šeštad. bei sekmad.

SIUNTIAMIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO

Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS savininkas

Sulankstyti automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

Kreiptis —

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.

TEL. VI 7-4177

Šiokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak., sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak.

ŽODYNAS

A. LALIO

Lietuvių-Anglų ir Anglų-Lietuvių

Kaina \$14

Pinigus siūsti kartu su užsakymu

DR. D. PILKA

546 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

Negiedriai valandai

Motinos diena

Ji: — Ak, kaip norėčiau šiandien būti pas savo mamytę danguje. Ji tikriausiai ten yra vien dėl manęs. Tokia negerai jai buvau....

Jis: — Aš tai žinau, ir dėl to norėčiau šiandien būti kuriame nors restorane prie likerio butelio.

Ji: — Na, žinoma, tu vis pasirenki ką nor geresnio.

Bronxo kvartale New Yorke

Harris: — Aš tavęs visai nesuprantu. Išsijuosęs pasakoju linksmiausius nutikimus, o tu nė nenusišypsai. Ar tau kas lūpas šurakino?

Francis: — Ne, dantis. Negu tu nori, kad naujai įstatytus auksinius dantis aš rodyčiau tamsoje ir dar šitame rajone?

Ne taip jau blogai

— Zinai, tas tavo ištikimas kasininkas, kurį tu labai gerai, vakar....

— Apsivogė?

— Ne, prisipažino, kad be manęs toliau gyventi negali....

— Tik tiek? O aš maniau, kad jisai banką apiplėšė.

Tik panaši

Jaunuolis gegužės vakarą: — Mariliuk, tu esi tikras angelas. Mariliukė: — Aš nesu joks angelas.

Jaunuolis nesutinka: — Negali būti. Tu esi velniškai panaši į angelą.

NASHUA, N.H.

Sv. Kazimiero parapija po ilgesnės pertraukos ir vėl pradėjo ruošti kortų vakarelius.

Kortų vakarėliai įvyksta parapijos salėje kiekvieną trečiadienį 8 val. vak., ir yra gausiai lankomi svetimtaučių. Gaila, kad saviškiai lietuviai mažai lankosi. Kadangi iš tų vakarų gautas pelnas skiriamas parapijos reikams, tai ir vietiniai lietuviai parapijiečiai turėtų daugiau šiuose, vakarėliuose dalyvauti.

Mirusieji lietuviai

Šiomis dienomis palaidoti keturi senosios kartos lietuviai būtent: Bernardas Wollen-Volungevičius, Mikolas Melinavičius, Juozas Miškinis ir Konstantas Geležauskas.

P.S.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave. Brooklyn 8, N. N. Tel. APplegate 7-7083

ARE RUSSIAN CHILDREN'S CHANCES BETTER THAN YOUR CHILD'S?

Today, our schools are confronted by a challenge that threatens America's very existence.

Are Russia's children getting a better start in life than our own? Well aware of the link between the future welfare of a nation and its schools, Russia has challenged our system of education.

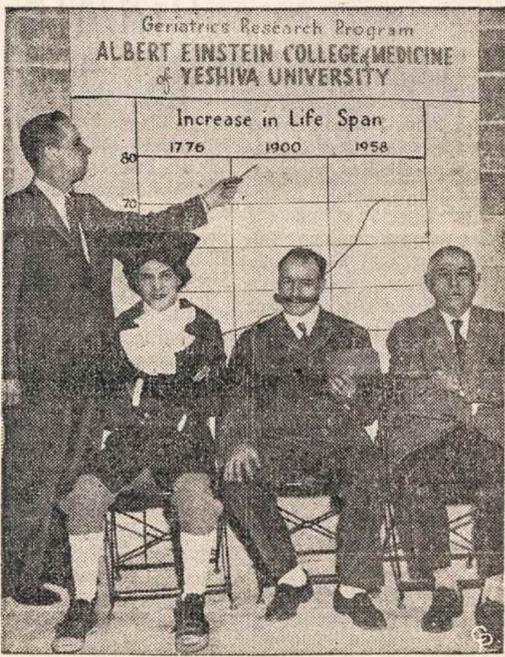
Some of our schools are excellent right now. To raise the others to their level is our immediate, pressing task.

Yes... first-rate schools will cost money. But we must realize that every cent we spend is for the future of our children, and our nation.

For information on what you can do in your community, write: "Better Schools," 9 E. 40th St., New York 16, N. Y.

SPONSOR

This message is published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

NEW YORKE rodoma, kaip ilgėja žmonių amžius. Iš k. j. d. sėdi: "1778 žmogus", gyvenęs vidutiniškai 35 metus; 1900 — 47 ir 1958 — 70.

BALFO PINIGINĖ APYSKAITA

1958 m. I ketvirčio (sausio, vasario, kovo mėn.) Balansas 1958 sausio 1:	Imigracija ir įkurdinimas
Bendrai šalpai 3708.89	Bal. įgal. atlyg. Vok. 524.85
Atsargos fondas 10000.00	N. mok. Am. Council 250.00
Vasar. 16 gimn. 2346.35	Transport. jūra 2180.96
Pabėg. transp. jūra 354.76	Viso \$ 2955.81
Vid. transport. 18478.56	Gėrybių surinkimas ir persiuntimas
Viso \$ 34888.56	Sandėl. darbin. 495.00
PAJAMOS	Gėrybių persiun. 691.40
Auk. bendr. šalpai 32974.04	Pakavimo medž. 11.17
Vas. 16 gimn. 5817.38	Viso \$ 1197.57
Pab. jūrų transp. 2037.48	Administracija ir kitos išlaidos
Papėg. vid. transp. 40.17	Tarn. alg. New Yorke 1494.98
Nario mokestis 146.00	Tarn. alg. Chic. 435.00
Namo nuoma 135.00	Telef., telegr. 158.66
Kitos pajamos 709.20	Raštinės išl. 262.01
Viso per I ketvir. \$ 41859.27	Pašto išl. 133.95
Bendr. su balan. \$ 76747.83	Kelonės išl. 497.20
ISLAIDOS	Šviesa ir šildy. 283.27
SALPA:	Kitos išlaid. 890.50
Lietuv. Vokiet. 2754.70	Viso \$ 4155.57
Vasar. 16 gimn. 8021.83	Iš viso išlaidų \$ 21605.03
Liet. Ital (sal.) 980.00	B. bal. 1958 kovo 31 55142.80
Liet. už gel. užd. 1264.55	Bend. šalpai 26271.79
Liet. Austrijoje 200.00	Atsargos fondui 10000.00
Liet. kitur 75.00	Vasar. 16 gimn. 141.00
Viso \$ 13296.08	Transportac. jūra 211.28
ŠIMTAMEČIŲ PASISAKYMAS	Vidaus transpor. 18518.73
Trys baigę šimtą ir daugiau metų seneliai buvo paprašyti atsakyti į klausimą, kaip jie gyveno, kad galėjo susilaukti tokio ilgo amžiaus.	VISO: \$ 55142.80
Paklausta Mrs. Kate Costle iš Chicagos, kuri buvo baigusi 102 metus pasakė: "Kas nesiduoda pagydyti, reikia kantriai pernešti, ir nėra ko čia labai rūpintis".	Brooklynas, 1958 m. balandžio 4 d.
William O. Hopkins iš Runnells, Ia., švęsdamas savo 100 metų gimtadienį, pareiškė, kad jis nieko specialaus nedaręs, kad ilgiau gyventų.	A. Trečiokas Bolfo Iždininkas
O Mrs. Emma Richter iš Lynn, Mass., baigdama 103 metus, pareiškė, kad ji niekad nesirgo, nes dažnai vartojo alkoholį: ir gėrė ir juo trinkėsi, nes tai nepaprastai gerai ją nuteikia..	REAL ESTATE
P.S.	ST. BERNARD PARISH White Plains — Green Ridge Ave. — MAGNA CUM LAUDE — Special Colonial, 11 Rooms ½ acre, Top Rated For Family or Professional, \$39,000. White Plain 9-1358
Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti G Lenmore 2 — 6916	ST. ANTHONY PARISH WHITE PLAINS 2 Family, 4 & 4 Rooms, 2 car garage, finished basement, shower, toilet, \$26,000. WH 9-5060
	ST. THERESA PARISH BRIARCLIFF MANOR Good Commuting, 3 bedrooms Ranch, 5 years old, attached garage, ½ acre land, Patio, \$24,000. W1 1-4340

DRUSKONIE HALL

Lietuviška Vasarvietė

Catskill Kalnuose nuo gegužės 15 priima svečius (pranešti bent dieną anksčiau) ir užsakymus vasarai ir DECORATION DAY.

Yra "Cottage" išnuomavimui visai vasarai. Rašyti: SOPHIE KRAUNAITIS, ANDES, N. Y., ar skambinti: ANDES 2781 nuo 7 val. vak.

Lietuvos Generalinio Konsulo New Yorke paieškomi asmenys

Arbatavičiūtė - Sadauskienė, Elzbieta, ir jos sūnus Sadauskas Edvardas, sūnus Adomo Arnašius, Mykolas ir Steponas, sūnus Antano Baronas, Antanas, sūnus Stepono ir Viktorijos, iš Stenionų km., Pandėlio vl., Rokiškio ap. Bučnienė-Saltaitė, Julė, iš Spingių km., Pašilės par., sūnus Juozas, dukterys Danutė ir Onutė Samulis, Vincas, sūnus Petro, iš Kretingos ap. Saulėnas, Jonas ir Juozas, iš Migučionių km., Dusmenų par., Onušio vl., Trakų ap. Šiaulys, Antanas, Kazys ir Steponas Sirtautas, Kazimieras, iš Jonaičių km., Betygalos vl., Raseinių ap. Slautas, Juozas, sūnus Petro, iš Ilgininkų, ir jo sūnus Antanas ir Jonas Šlekaitis, Juozas Urbanavičius, Ričardas, sūnus Henriko, iš Raguvos Valinčius (Valančius), Leonas

Rinkevičius, Algis, iš Vilkijos Sadauskienė-Arbatavičiūtė, Elzbieta, ir jos sūnus Sadauskas, Edvardas, sūnus Adomo Sakavičius, Vincas, sūnus Vinco, iš Karaviškių km., Dubičių par. Saltaitė-Bučnienė, Julė, iš Spingių km., Pašilės par., sūnus Juozas, dukterys Danutė ir Onutė Samulis, Vincas, sūnus Petro, iš Kretingos ap.

Saulėnas, Jonas ir Juozas, iš Migučionių km., Dusmenų par., Onušio vl., Trakų ap. Šiaulys, Antanas, Kazys ir Steponas Sirtautas, Kazimieras, iš Jonaičių km., Betygalos vl., Raseinių ap. Slautas, Juozas, sūnus Petro, iš Ilgininkų, ir jo sūnus Antanas ir Jonas Šlekaitis, Juozas Urbanavičius, Ričardas, sūnus Henriko, iš Raguvos Valinčius (Valančius), Leonas

Ieškomeji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

REAL ESTATE

ST. GERARD'S PARISH
LOCUST VALLEY, Brown Shingle, colonial, 50 x 100, full dining room, large modern kitchen, 3 bedrooms, Stall shower, bath, 2 car garage, oil hot water heat, low taxes, school bus, copper plumbing, 220 v. electricity, nice neighbors, \$14,500.
TW 5-3626

NEW MODEL HOMES
VISIT OR WRITE FOR BROCHURE
ALLIED HOMES
20 FOOTER . . . 1 FAMILY
ONLY \$20,490

Jackson Heights' first & largest builder brings you this newest concept in luxury living: 6 1/2 spacious rooms, 3 bedrooms, 1 1/2 Hollywood baths (with ceramic stall showers), scientific kitchen, hot water heat, brass plumbing, full basement, full front porch, garage, double hung steel windows, plus many other exclusive extras. Limited few ready for immediate occupancy. Furnished model: 75th St., cor. 31st Ave., Jackson Heights. Telephone HI 6-5500.

OUR LADY OF PERPETUAL HELP PARISH
PELHAM MANOR, N. Y.
4 Bedrooms, 3 Baths, Corner Lot, mid 20's. Owner. PE 8-0908.

OUR LADY OF ASSUMPTION PARISH
in COPIAGUE, L. I.
Fieldstone Cape Cod, 4 bedrooms, 120 x 100 Lot. Sacrifice \$13,495
65 Maple Ct., Copiague, L. I.
AM 4-2294

HOLY ROSARY PARISH
IN ROOSEVELT, L. I.
4 Rooms Bungalow with Porch
Stoker Radiator Heat. Partly Finished Basement. Suitable. Elderly
FR 8-4475
Couple or small family. Price \$8,100

ST. CATHARINE PARISH
\$24,500
CENTER HALL, COLONIAL, 3 BEDROOMS, 1 1/2 BATHS, OWNER MOVING, MUST SELL. MAKE OFFER TODAY.
PELHAM 8-2646

INCARNATION PARISH
BELLAIRE, N. Y. Detached, Brick & Frame, 6 rooms, large living room, full dining room, modern kitchen. Finished basement, patio, 1 1/2 bath, brick garage, slate roof, new decorated, possession.
HO 8-9877

ST. FRANCIS OF ROME PARISH
6 rooms, large sunparlor, tile bath, Southern exposure, near parochial School & Catholic Church, Buses & Subway, walk to St. Michael Church. Asking \$14,000.
FA 4-7636

WHITE PLAINS — VICINITY
Easy connecting, air-conditioned 3 bedrooms split. Carpeted. 2 1/2 baths. Modern kitchen, paneled Den. Screened patio, landscape. 5% Mortgage, low taxes. — \$32,750.
WH 8-8466

ST. MARTIN PARISH
MASSAPEQUA PARK.
3 bedroom ranch, Living & Dining room, eat in kitchen, big bath, spacious closet, attached garage, Basement, Storm, Screen, etc. New School & R.R. May 17 occupancy. \$3500 down: 4 1/2 G.I. Mortgage.
LI 1-2846

Jasevičius, Vladislovas, iš Didžprūdėlio km., Kupiškio vl. Katkevičius, Vladas, iš Babtų, Kauno ap. Kažemekas, Stasys, sūnus Juozo, iš Sūkelių km., Būblėlių vl. Kumpikevičiūtė-Lauba, Anė, kil. iš Rietavo Kundrotas, Stasys, iš Trakų Lauba-Kumpikevičiūtė, Anė, iš Rietavo Lengvatiė Ona, iš Vielavičiaus Pajūrio, Kvedarnos vl., Tauragės ap. Lietuvninkas, Jonas, sūnus Jono, iš Viščiakaimio km., Vilkaviškio vl. Mataitis, Leonas Morkūnas, Antanas, gimęs 1896 m. rugsėjo mėn., po karo buvo Šveicarijoje, Yverdone Papinigis, Adomas, sūnus Adomo ir Ursulės, iš Dotenėnų km., Švenčionių vl., Vilniaus ap., išvyko į Argentiją Paškevičius, Povilas, žmona Ona dukė Ieva, sūnus Edvardas, iš Panevėžio, gyveno Čikagoje Pavidonis, Vitas, sūnus Vaclio, iš Dušnionių km., Alytaus ap. Peckys, Stasys, sūnus Andriaus Peschaitė, Felicija, vienuolė Pincoski, Aleksandras, gyvenęs Argentinoje Plukas, Jonas Praševantienė, Ona, dukė Mykolo Radzevičius, Domininkas, sūnus Antano, iš Lynežerio km., Rudnios par, Varėnos vl. Rickevičius, Antanas, gyvenęs Kaune

SKAITYK VARPELĮ. Įdomus, naudingas, iliustruotas, mėnesinis religinis žurnalas. Mėtamis tik 2.00. Rašyk: Franciscan Fathers Kennebunkport, Me.

TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE CALL LO 3-7291
H. W. FEMALE

EXPERIENCED COOK-WAITRESS
desires work in Rectory, 17 years experience, have references — RA. 1-0233.

SUMMER RESORTS

ON LAKE KEZAR
Ideal Family Resort Directly on Lake All facilities for Summer of Fun and Relaxation. Comfortable rooms, tempting meals. Friendly informal. \$42.50 to \$60.00 week including meals. Write for Folder. ANTHONY SICKLE, owner-mgr. North Sutton, N. H.

1 2-ROOM APT., \$350 season; 3 3-room apts., \$400 season. Large. All utilities furnished, 2 min. bathing, fishing, church. Directly on Route 213, High Falls, N. Y. OVERLAND 7-9937

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS
3423 FULTON STREET TELEFONAS:
BROOKLYN 8, N. Y. APplegate 7-0349

PARDUODAMA su NUOLAIDA:

- TELEVIZIJOS APARATAI,
- HI-FI FONOGRAFAI,
- IGROJIMO APARATAI (Tape Recorders),
- VOKIŠKI BEI VIETINIAI RADIJAI,
- ANTENOS, BATERIJOS, radio ir T.V. LEMPOS

Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi.

Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak. Pirmadieniais iki 6 val. vak.

TALARSKI

FUNERAL HOME LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 MAPLE AVENUE, HARTFORD, CONN
Maloniai patarnauja Lietuviams naujai įruošose patalpose prieinama kaina
Tel. CHapel 6-1377

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

SAV. M. IR J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

DEMESIO

Jau išėjo iš spaudos Darbininko dramos konkurse premijuota ANTANO ŠKEMOS

ŽVAKIDĖ

Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti: DARBININKAS, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

LIETUVOS AŠINININKŲ RADIJO VAJANDA JAU 16 TUS ME TUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ LIETUVĮ DIDŽIOJO NEW-YORKO N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KURIS IEŠKO AŠIGAVINIMO LIETUVIŠKAME ŽODYJE IR DAJNOJE.

DABAR NAUJU LAIKU ŠEŠTADIENIAIS NUO 4:00 Iki 5:00

STOTIS WEVD (1330 KIL. IR 97.9 MEG. FM)

DIREKTORIUS - JOKUBAS J.

STUKAS 1261 WHITE ST. HILLSIDE N.J. VA. 6-3325

NEW YORKO NAUJIENOS

Dail. A. Galdikas nupiešė didelio formato šv. Pranciškaus paveikslą pranciškonams. Paveikslas greičiausiai bus pakabintas Kennebunkport vienuolyne.

Dr. A. Paplauskas-Ramūnas, Ottawos universiteto profesorius, UNESCO pakviestas, aplankė laisvasias Europos valstybes ir susipažino su jų mokyklų sistema. Praeitą savaitę tuo pačiu reikalu buvo atvykęs ir į New Yorką: buvo sustojęs pranciškonų vienuolyne ir aplankė Darbininko redakciją.

Solistė A. Dambruskaitė, dalyvavusi Aidų žurnalo koncerte, Toronte, ir ten susizeidusi į kovą, grįždama buvo sustojusi New Yorke ir čia gydėsi. Praeitą savaitę išskrido į Floridą, kur ji nuolat gyvena.

Brooklyno vaidintojų trupė, vadovaujama Vitalio Žukausko, gegužės 3 Aprišimo parapijos salėje pastatė Pr. Naumieskiškio 3 veik. vaidinimą "Aną Birželį". Veikalas vaizduoja pirmąją bolševikių okupaciją Lietuvoje, sceningas ir įdomiai padarytas. V. Žukauskas pastatė su mėgėjais, prisitraukdamas net ir naujų žmonių. Pastatymui turėjo per mažą laiką, tai veikalą į sceną išleido dar gerai neaptvarkytą, taip ir pasiekė rezultatai yra tik mėgėjiški. Šiaip pastatymui įdėta daug darbo, padarytos dail. J. Juodžio dekoracijos, Ed. Juzumo sutvarkytas apšvietimas. Su šiuo veikalu gegužės 10 gastroliauja Paterse, vėliau aplankys ir kitas artimesnes kolonijas. Dar įdėjus daugiau darbo, labiau sisirepetavus, veikalas visai mielai bus žiūrimas. Vaidino: Leonas Karmazinas, Vida Gintautaitė, Gina Purelytė, Vincas Trainys, Juozas Lapurka, Petras Nekrošius, Marija Žukauskienė, Stasys Vaškys, Roma Tilvikaitė, Zigmas Zubrys. Iš jų prakiliausias buvo V. Trainys.

Vitalis Žukauskas atlieka nemažą darbą, lavindamas jaunimą ir šiose sunkiose sąlygose kartas nuo karto pastatydamas po veikalą.

Darius Girėno paminklo statymas Lituania aikštėje jau pradėtas. Išmūryti pamatai, padėtas akmenis pedestalas, pristatomos kitos dalys. Balandžio 27 Piličių Klube įvyko paminklo statymo susirinkimas. Kalbėjo J. Audėnas, J. Ginkus, adv. S. Bredis, Bronė Spūdienė ir Jonas Saltis vadovavo susirinkimui. Surinkta aukų 47 dol., perskaitytas aukotojų sąrašas ir paminklo statymo istorija. Visi šie dokumentai bus įmūryti į paminklą.

Statybos komitetas jau turi surinkęs tiek pinigų, kad gali užmokėti už paminklo statymą, tačiau dar trūksta bronzinim lakūnų graviūrom, kurios irgi pradėtos gaminti. Aukus prašom siųsti pašto perlaide: Darius-Girėnos Monument Fund, adresuoti komiteto išdinininkui: Mr. P. J. Montvila, 85-66 98 St., Woodhaven 21, N. Y.

Darius-Girėno paminklui statyti komitetas

Tautinių šokių grupė laimi pirmą vietą

Lenkų suruoštame pavasario festivalyje, Prospect Hall, Brooklyne, balandžio 26, J. Matulaitienės vadovaujama New Yorko moksleivių tautinių šokių grupė laimėjo 1-mos vietos taurę už geriausiai pašoktus tautinius šokius. Dalyvavo kelios tautos su savo šokiais. Lietuviai pašoko malūnėlių ir sadutę.

Studentų Santara

gegužės 9, 7:30 v.v. Liet. Atletų Klube, 1332 Holsey St., Brooklyne, rengia paskaitą, kurią skaitys dr. V. Vygantas — "Religija ir laisvė lietuvių gyvenime". Po paskaitos — pasilinksminimas. Visi kviečiami.

Iš skautų veiklos

Skautų Neringos vietininkija balandžio 23 persitvarkė į Neringos skautų tuntą. Naujojo tunto tuntininkė yra v. sl. Aldona Noakaitė.

Skautų ir paukščių suiegos vyksta šeštadieniais 1:30 v. p.p. Amerikos Liet. Piličių Klube, 280 Union Ave., Brooklyne. Mergaitės, norinčios būti skautėm (12-17 m.) arba paukštytėm (6-11 m.), gali tiesiog ateiti į sueigą ir įsirašyti į skautų eiles, arba kreiptis pas: A. Noakaitę, tel. MI 1-0532, V. Sutkutę, EV 8-3306, D. Audėnaitę TA 7-9518.

VARGAS SU NEW YORKO SALEM

New Yorke yra dar nemaža lietuvių, visokių organizacijų, nemaža rengiama vakarų, įdedama daug triūso, bet visada baigiasi tuo pačiu: rengėjai visur ieško geresnės jaukesnės salės, o publika visada skundžiasi — kad salė buvus per menka.

Tai lietuviškojo New Yorko realybė. Su tuo reikia sutikti ir reikia pagalvoti, ką daryti.

New Yorkas — keistas miestas. Jame pilna salių, bet lietuviškam reikalui jos beveik netinka. Lengvai rasi patalpas su gera scena vaidinimui, koncertui, bet lietuviams, atėję į vakarą, nori ne tik pasižiūrėti vaidinimo, o išklausti koncerto, bet ir vėliau pasikalbėti, išgerti alaus, pažiūrėti kaip kiti šoka, o jaunimas nori pašokti. Beveik nėra tokių salių, kad būtų gera scena ir vaidinamas ar koncertams, ir gera vieta pasišokti, ir erdvus bufetas.

Daugiausia iki šiol visokiems reikalams naudojamos parapijų salės: Aprišimo, Angelų Karalienės, kiek rečiau Maspetho, Aušros Vartų, šv. Jurgio. Jos savo papapinimams tikslams atitinka. Užtenka draugių vietams susirinkimams, bet vargas, kad į jas keliais vaidinimais, koncertais. Tada jos per mažos.

Visos salės yra pakankamai aprintoms, visom reikia didesnio remonto. Tokioje Angelų Karalienės parapijos salėje, gražiai ir skoningai atremontavus, būtų galima rengti nedidelius pobūvius, draugių vakarienes su kviestiniais svečiais. Prie dabartinių jos sąlygų sunku bet kam pasinaudoti.

Aprišimo parapijos salė, kur būna daugiausia vakarų, koncertų ir susirinkimų, nes yra didžiausia, prieš keletą metų buvo dail. C. Janušo išdekoruota, bet didelis apkrovimas ją smar-

VICEPREZ. R. NIXON lanko pietų Ameriką. Jis sveikinamas Montevideo vietinės mergaitės.

Kunigų Vienybės

New Yorko ir New Jersey apskrities susirinkimas bus gegužės 8 ketvirtadienį, 3 v. p.p. pranciškonų vienuolyne.

Elenos Kepalaitės

koncertas bus balandžio 17, 2:30 v. p.p., Carnegie Recital Hall.

J. Dobužinskaitė

kuri buvo dingusi po nepriklausomybės šventės minėjimo vasario 23 naktį, New Yorko radijo pranešimu surasta nusken-dusi upėje. Tą naktį vasario 23, ant Williamsburgo tilto pėsčiųjų tako trys vyrai rado pal-tą megztuką, rankinuką, pirštines. Rankinuke buvo keletas smulkių daiktelių ir minėjimo programa

Ieškoma Elena Matulevičiūtė

— Sullivan, duktė Edmundo. Ieško giminės iš Lietuvos. Atsiliepti ar pranešti: Bronė Zukas, 55-28 69 Place, Maspeth 78, New York. Tel. HA 4-3332.

Instituto direktorius

Tėv. Vladas Jaskevičius, S.J.

Lituanistikos institutas Fordhame

Nuolatos kalbame apie savo tėvų kalbos ir kitų tautinių vertybių pažinimą, kaip būtina sąlyga tautos gyvybei išlaikyti. Tautinės vertybės turi būti puoselėjamos ir perduodamos jaunimui — būsimiems mūsų tautos vadams, seselėms — jaunimo mokytojoms ir auklėtojoms.

Šiam tikslui mūsų visuomenės pastangomis yra įsteigtas Lituanistikos institutas Fordhame universitete. Šio instituto steigimu rūpinosi Lietuvos ministras Washingtono a. p. Žadeikis dabartinis atstovas J. Kajekas, Lietuvos Kunigų Vienybės Amerikoje, Lietuvių Bendruomenė, lietuviški vienuolynai, lietuvių organizacijos, vyskupas V. Brizgys ir kiti asmenys. Taigi ši lituanistikos mokslo įsteiga yra visos mūsų visuomenės institucija.

Pirmą kartą Amerikon lietuvių istorijoje visi lituanistikos dalykai dėstomi Amerikos universitete. Kiekvienas lietuvis gali didžiuliu tuo, kad jo tautos kalba, istorija, literatūra, tautosaka, geografija dėstomos universitete greta vokiečių, prancūzų, italų, lotynų, graikų.

Tačiau neužtenka vien steigimo pasididžiavimo, bet tolimesnis visų mūsų uždavinys rūpintis, kad šis institutas atneštų naudą, kad galėtų būrys jaunimo, seselių mokytojų ir klierikų įsijungti į šias studijas.

Pereitą vasarą institutą lankė 16 studentų tačiau toks skai-

čius yra nepakankamas. Šių metų pradžioje universitetas, remdamasis pereitų metų vasaros semestro studentų skaičiumi, kvestijonavo lituanistikos programos reikalingumą. Universiteto prezidentas yra pasakęs, kad naujos institucijos steigimas turi išplaukti iš reikalo ir visuomenės susidomėjimo. Taigi šio lituanistikos akademinio židinio egzistencija priklauso ne nuo jo vadovybės, bet nuo visos mūsų visuomenės. Visiems turi rūpėti, kad didesnis būrys studentų galėtų studijuoti vasaros semestro metu.

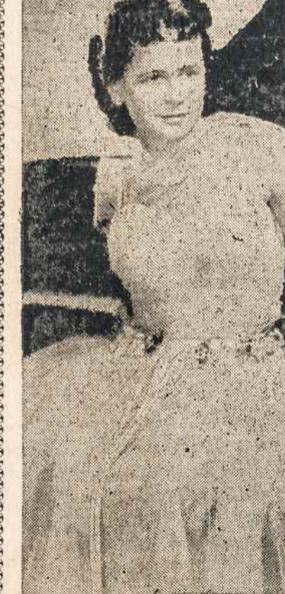
Salygos studijuoti lituanistiką Fordhame yra labai palankios. Studentai, sąžiningai dirbdami gali įsigyti 6 kreditus, kurie gali būti perkelti ir į kitus universitetus. Kiekvienas studentas, jei jis sąžiningai pasižadės studijuoti ir paduos pareiškimą iki gegužės 30, gaus stipendiją už mokslą sumokėti. Visos stipendijos yra paskirtos mūsų geradarių dr. J. Kazicko ir dr. Valiūno.

Apsigyvenimo reikalas. Vietos studentų organizacijos pažadėjo iš kitų miestų atvažiuojantiems studentams padėti apsigyvent, surast butą. Taigi instituto vadovybė padarė visa, ką ji galėjo. Tolimesnis šio instituto likimas yra mūsų jaunimo rankose.

Registracija vasaros semestriui jau prasidėjo. Institutas ruošia tik vasaros semestrus. Šios vasaros semestras pradedamas liepos 7 ir baigiamas rugpjūčio 15. Katalogas vasaros semestriui jau atspausdintas, ir norintieji jį gauti tesikreipia institutu vadovybės adresu: The Lithuanian Program, Box 566, Fordham University, New York 58, N.Y.

Instituto direktorius

Tėv. Vladas Jaskevičius, S.J.

JULIJOS RAJAUSKAITĖS FORTEPIJONO RECITALIS

Ivyks Gegužės 11 d., 2 val. 30 min. p. p. NEW YORKE TOWN HALL

123 WEST 43rd STREET (TARP 6-tos IR 7-tos AVE.)

KONCERTO RUOŠIMO GARBĖS KOMITETĄ sudaro:

Prel. J. Balkūnas, p. L. Bieliukienė, p. S. Čerienė-Mulks, kun. V. Dabušis, p. J. Ginkus, p. M. Kižytė, p. J. Stukas, p. J. Šlepetyš, kun. P. Totoraitis, p. I. Trečiokienė ir prof. J. Zilevičius.

PROGRAMOJ: BACH, BEETHOVEN, BANAITIS, ČIURLIONIS, LISZT.

BILLETAI 2.50, 1.75 IR 1.15.

KONCERTĄ RUOŠIA COLUMBIA ARTISTS MANAGEMENT.

Bilietai iš anksto parduodami PAS P. J. GINKŲ IR TOWN HALL

LB Bostono apylinkės bendruomenės susirinkimas šaukiamas gegužės 10 d. 8 val. vak. Bus metinė apyskaita ir naujos valdybos rinkimai. Susirinkimas bus Tautinės Sąjungos namuose.

Brockton, Mass. Gegužinės pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje šį mėnesį esti sekmadieniais 2 val. pp. ir trečiadieniais bei penktadieniais 7:15 val. vak. Pirmoji vaikų komunija buvo praėjusį sekmadienį, gegužės 4. Per 8:30 val. mišias pirmą kartą priėmė komuniją gražus būrys vaikų, kuriuos paruošė Nukryžiuotojo Jėzaus seserys. Tėvų gildos vakaras bus trečiadienį, gegužės 7. Vakaro pelnas skiriamas mokyklos reikalui. Bus skanios vaišės, paruoštos mokyklos mokinių tėvų. Sodaliečių bendroji komunija bus ateinantį sekmadienį, gegužės 11, per 8:30 val. mišias; po komunikos bus bendri pusryčiai parapijos didžiojoje salėje. Vyčių šokiai rengiami gegužės 10, šeštadienį, Walk Over klubo patalpose. Pradžią 8 val., užbaigia 12. Įeinant aukojama 1.50 dol. Parapiškos mokyklos metinis vakaras bus gegužės 11, sekmadienį. Programą atliks šv. Kazimiero mokyklos visi skyriai ir vaikų darželis. Programą paruošė Nukryžiuotojo Jėzaus seserys. Suaugusieji ir jaunieji maloniai kviečiami dalyvauti.

Parapijos piknikas bus Romuvos parke gegužės 30. Prašoma tą dieną niekur kitur neišvykti, o dalyvauti savo parapijos jaukiame metiniame piknike.

Leonas ir Ona Semetai gegužės 4, sekmadienį, šventė savo vedynų 50 metų sukaktį. Iš ryto 10 val. pamaldose dalyvavo jų vaikai, anūakai ir giminės. Palaiminimą suteikė kun. J. Daunis.

LDS CENTRO VALDYBA Garbės Pirmininkas J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D. Dvasios Vadas Kun. Pr. A. Virmauskas 50 Flaherty Way So. Boston 27, Mass. Pirmininkas Vincas J. Kudirka 37 Franklin St. Norwood, Mass. Vice Pirmininkai Vladas Paulauskas Juozas Glavickas Sekretorius Antanas F. Kneizys 50 Cottage Street, Norwood, Mass. Finansų Sekretorius Nell Meškūnas 91 Congres Ave. Waterbury, Conn. Iždininkė Blanche Kapochy 409 W. Broadway So. Boston 27, Mass. Labdarybės ir Stipendijų Komisija Kun. Jonas Valtekūnas 350 Smith Street Providence, R. I. Bronė Mitūnienė Revizijos Komisija Danielius Averka Tėklė Mitchell Benediktas Jakutis

BOSTONO ŽINIOS

Elenos Kepalaitės, išraiškos šokio menininkės, vakaras bus gegužės 11 d. 8 val. vak. New England Mutual Hall, 225 Clarendon St., Copley Sq. Sokėjai akompanuoja pianistė Hazel Hallet, kuri dar skyrium išpildys keletą kūrinių.

LB Bostono apylinkės bendruomenės susirinkimas šaukiamas gegužės 10 d. 8 val. vak. Bus metinė apyskaita ir naujos valdybos rinkimai. Susirinkimas bus Tautinės Sąjungos namuose.

Brockton, Mass. Gegužinės pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje šį mėnesį esti sekmadieniais 2 val. pp. ir trečiadieniais bei penktadieniais 7:15 val. vak. Pirmoji vaikų komunija buvo praėjusį sekmadienį, gegužės 4. Per 8:30 val. mišias pirmą kartą priėmė komuniją gražus būrys vaikų, kuriuos paruošė Nukryžiuotojo Jėzaus seserys. Tėvų gildos vakaras bus trečiadienį, gegužės 7. Vakaro pelnas skiriamas mokyklos reikalui. Bus skanios vaišės, paruoštos mokyklos mokinių tėvų. Sodaliečių bendroji komunija bus ateinantį sekmadienį, gegužės 11, per 8:30 val. mišias; po komunikos bus bendri pusryčiai parapijos didžiojoje salėje. Vyčių šokiai rengiami gegužės 10, šeštadienį, Walk Over klubo patalpose. Pradžią 8 val., užbaigia 12. Įeinant aukojama 1.50 dol. Parapiškos mokyklos metinis vakaras bus gegužės 11, sekmadienį. Programą atliks šv. Kazimiero mokyklos visi skyriai ir vaikų darželis. Programą paruošė Nukryžiuotojo Jėzaus seserys. Suaugusieji ir jaunieji maloniai kviečiami dalyvauti.

Parapijos piknikas bus Romuvos parke gegužės 30. Prašoma tą dieną niekur kitur neišvykti, o dalyvauti savo parapijos jaukiame metiniame piknike.

Leonas ir Ona Semetai gegužės 4, sekmadienį, šventė savo vedynų 50 metų sukaktį. Iš ryto 10 val. pamaldose dalyvavo jų vaikai, anūakai ir giminės. Palaiminimą suteikė kun. J. Daunis.

LDS CENTRO VALDYBA Garbės Pirmininkas J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D. Dvasios Vadas Kun. Pr. A. Virmauskas 50 Flaherty Way So. Boston 27, Mass. Pirmininkas Vincas J. Kudirka 37 Franklin St. Norwood, Mass. Vice Pirmininkai Vladas Paulauskas Juozas Glavickas Sekretorius Antanas F. Kneizys 50 Cottage Street, Norwood, Mass. Finansų Sekretorius Nell Meškūnas 91 Congres Ave. Waterbury, Conn. Iždininkė Blanche Kapochy 409 W. Broadway So. Boston 27, Mass. Labdarybės ir Stipendijų Komisija Kun. Jonas Valtekūnas 350 Smith Street Providence, R. I. Bronė Mitūnienė Revizijos Komisija Danielius Averka Tėklė Mitchell Benediktas Jakutis

BOSTON, MASS.

BARASEVICIUS ir SČNUS FUNERAL HOME

254 W. Broadway South Boston, Mass.

JOSEPH BARACEVICIUS Laidotuvių Direktorius Tel. Andrew 8-2590

Waitkus FUNERAL HOME

197 Webster Avenue PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas Cambridge, Mass. NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šermonims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

NEW YORKAS

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS) Graborius-Balsamuotojas MODERNISKA KOPLYCIA 423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS) FUNERAL HOME M. P. BALLAS—Direktorius ALB. BALTRONAS-BALTON Reikalų Vėdėjas 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins-Salinskas

Laidotuvių Direktorius 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y. Suteikiam: garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija Tel. Virginia 7-4499

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS Telefonas Jamaica 6-7272

Vargoninkų ir chorvedžių dėmesiu

Išleista II laida Kalėdų Balsai 30 kalėdinių giesmių Surinko ir sutvarkė JONAS J. SAUCIŪNAS Kaina \$1.00, 36 pusl. Gaunama: DARBININKAS, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

MOTERŲ VIENYBĖ visus kviečia į PAVASARINĮ BALIŲ kuris bus ŠEŠTADIENĮ, GEGUŽĖS 17 DIENĄ, GRAND PARADISE DIDŽIOJOJE SALEJE 320 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y. Sokiams gros JOE THOMAS orkestras, veiks bufetas, bus šokių kontestas. DOVANOS PRIE DURŲ. PRADŽIA 8:30 VAL. VAK.